

371.1
จ 2537
1.2

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง
วิชาเอกดนตรีศึกษา จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปริญญาบัตร

ของ

วรรณพร บัวพันธ์

17 เม.ย. 2535

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177273

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานี้พบ
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาตามบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลือแนะนำ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา ประธานกรรมการที่ปรึกษา
ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ และอาจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการที่ปรึกษา
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ที่กรุณาเป็น
กรรมการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.กฤษดา กรุดทอง อาจารย์วิเชียร วรินทร์เวช
อาจารย์ประทีป เลี้ยวคนอารีย์ อาจารย์ทิพา มั่นทน อาจารย์สุพรรณี เหลือบบุญชู
ที่กรุณาให้ข้อมูลและเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอกดนตรี
ศึกษา จากวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และวิทยาลัยครูอุดรธานี ที่ให้
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามครั้งนี้อย่างยิ่ง

ขอแสดงความขอบพระคุณ พระเทพพรเวที เจ้าอาวาสวัดไร่ขิงและรอง
เจ้าคณะภาค 14 ที่ได้สนับสนุนและเป็นแรงผลักดันในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ตลอดทางเป้าหมาย และสุดท้าย ขอขอบคุณเด็กชายคุริยะ บัวพันธ์ุ เด็กชายคนุพันธ์ุ
บัวพันธ์ุ ลูกน้อยทั้งสองที่คอยให้กำลังใจตลอดมา

วรรณพร บัวพันธ์ุ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	จุดบกพร่องเมื่อจบ	5
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	5
	นิยามเจ้าวิชา	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	23
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	25
	ประเภท	25
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	30
	วิธีจัดกระทำข้อมูล	31
	สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1	34
	การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2	46

การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3	58
การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4	72
การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 5	74
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	77
กลุ่มตัวอย่าง	77
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 5	86
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	106

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างปีการศึกษา 2522 - 2525	26
2	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านการสอน ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	34
3	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	38
4	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านการแนะแนวปกครองชั้น ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	40
5	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านบุคลิกภาพตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	42
6	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านมนุษยสัมพันธ์ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	44
7	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษารวมทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	45
8	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านการสอน ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา ...	46
9	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา	50

10	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านภาระงานและแนวปกครองชั้น ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา	52
11	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านบุคลิกภาพ ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา ..	54
12	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาในด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา	56
13	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษารวมทุกด้าน ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา	57
14	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการปฏิบัติงานในด้านการสอนของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา	59
15	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการปฏิบัติงานในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา กับผู้บังคับบัญชา	63
16	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการปฏิบัติงานในด้านภาระงานและแนวปกครองชั้นของ ผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา กับผู้บังคับบัญชา	66
17	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการปฏิบัติงานในด้านบุคลิกภาพ ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา	68

18	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการปฏิบัติงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา	70
19	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถ ในการปฏิบัติงานรวมทุกด้าน ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา	71
20	การร้อยละและลำดับที่ความสำคัญของการลดและเพิ่มเนื้อหา ตามหลักสูตรทศวรรษการศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา	72
21	การร้อยละและลำดับที่ความสำคัญของการลดและเพิ่มเนื้อหา ตามหลักสูตรทศวรรษการศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิชาดนตรีศึกษา เป็นสาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาทุกระดับโดยทั่วไป ดนตรีเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความสุข และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ดังนั้น ในโรงเรียนระดับต่าง ๆ จึงกำหนดวิชาดนตรีศึกษาไว้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐาน แต่ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชานี้คือ การขาดครูที่มีความรู้ความสามารถ (วิเชียร วรินทร์เวช 2519 : 1) เพราะเดิมการผลิตครูดนตรีดำเนินการโดยโรงเรียนนาฏศิลป์ กรมศิลปากรเพียงแห่งเดียว จำนวนครูที่ผลิตได้จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการ (บุญเจือ องค์ประสิทธิ์ 2505 : 15) ต่อมากรมการฝึกหัดครูได้เห็นความจำเป็นดังกล่าว จึงเริ่มผลิตครูดนตรีศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในปีการศึกษา 2512. (เนกตล พูลสวัสดิ์ 2526 : 15) แต่ครูดนตรีที่ผลิตได้ยังไม่สามารถสนองความต้องการของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ (วิญญู ทรัพย์ประภา 2524 : ฉ) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มีศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากมีประชากรเป็นชนกลุ่มน้อย ได้แก่ ลาว เขมร และส่วย อาศัยอยู่ (สุเทพ สุนทรเกษม 2511 : 229 - 243) กล่าวคือ ในส่วนอีสานตอนบนหรืออีสานเหนือ และอีสานตอนกลาง ประชากรใช้ภาษาลาวในการพูดติดต่อและมีวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นแบบลาว เช่น ประเพณีฮีตสิบสอง เป็นต้น (ปราโมทย์ ทัศนาศูวรรณ 2524 : 35 - 51) การดนตรีนิยมหมอลำหรือลำแคนเป็นสำคัญ (การทองเทียวแห่งประเทศไทย 2523 : 185 - 195) ส่วนอีสานตอนล่างหรืออีสานใต้ อันได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ ประชากรใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาพูด ประมาณร้อยละ 70 ของประชากร

ทั้งหมด วัฒนธรรมประเพณีส่วนใหญ่เป็นแบบเขมร เช่น ประเพณีการ เช่นผีประเพณีเช่น โคนตา เป็นต้น การดนตรีนิยมเจริญ และกันตรึมเป็นสำคัญ (สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดสุรินทร์ 2523 : 4 - 27) จากสภาพการณ์เหล่านี้ ครูคนตรีที่สอนในโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงควรมีความรู้ความเข้าใจในค่านิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น การสอนดนตรีจึงจะบรรลุผลตามจุดประสงค์ (Musical goals) (วิรัช ชูชูเนิน 2520 : 9) ดังนั้นวิทยาลัยครูซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตครู การทำวิจัย การให้บริการแก่สังคม ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ราชกิจจานุเบกษา 2518 : 24) จึงได้ทำการผลิตครูคนตรีเพื่อสนองความต้องการของสังคม สำหรับวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เริ่มเปิดสอนวิชาเอกคนตรีศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ที่วิทยาลัยครูสุรินทร์ในปี 2521 ที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ในปี 2522 และที่วิทยาลัยครูอุดรธานีในปี 2523 (วิทยาลัยครูสุรินทร์ 2520 : 2)

ในการดำเนินงานผลิตครูคนตรีของวิทยาลัยครู 3 แห่งนี้ ได้ประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ปัญหาที่สำคัญคือ วิทยาลัยครูทุกแห่งต้องใช้หลักสูตรเดียวกันคือ หลักสูตรสภาการศึกษา ปุทธศักราช 2519 ซึ่งมีได้กำหนดเนื้อหาวิชาเพื่อสะท้อนความต้องการของท้องถิ่น (ไพฑูรย์ สินดารัตน์ 2524 : 58 - 59) โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งแต่ละท้องถิ่นมีวัฒนธรรมและการดนตรีแตกต่างกัน (ดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก) นอกจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้เข้ากับสภาพสังคมในปัจจุบันคือ หลักสูตรประถมศึกษา ปุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ปุทธศักราช 2524 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดังกล่าวย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสภาการศึกษา ปุทธศักราช 2519 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาด้วย (กรมการฝึกหัดครู 2524 : 4)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาถึงหลักสูตรและ การดำเนินการของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้ทำการผลิตครูคนตรี ศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) ต่อเนื่องกันมาจนมี ผู้สำเร็จการศึกษาถึง 4 รุ่น และมีโครงการขยายการผลิตครูคนตรีศึกษาให้ถึงระดับ ปริญญาตรีตามมติที่ประชุมวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 ของกรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2524 : 12) โดยใช้วิธีคิดตามผลเพื่อหาข้อเท็จจริงว่า ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกคนตรีศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการ ปฏิบัติหน้าที่ได้มากน้อยเพียงใด มีส่วนใดบกพร่องควรแก้ไขบ้าง โดยสอบถามจาก ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา เพราะวิธีการคิดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา เป็น การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่าได้ใช้ความรู้ความ สามารถที่ได้รับจากสถาบันในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด ผลที่ได้รับจะแสดง ให้เห็นว่า หลักสูตรนั้นสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด (สุมิตร คุณานุกร 2518 : 200) ผลการวิจัยครั้งนี้ นอกจากเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการผลิตครูคนตรีระดับ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ให้มีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการของท้องถิ่น แล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมการผลิตครูคนตรีศึกษาระดับปริญญาตรีตามมติที่ ประชุมวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกประการหนึ่งด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิชาเอก คนตรีศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากทัศนะของผู้บังคับบัญชา

2. เพื่อศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิชาเอก
คณิตศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
วิชาเอกคณิตศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ระหว่างทัศนะของผู้บังคับ
บัญชากับทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการผลิต
ครูคณิตศาสตร์ต่อไป

1. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนวิชาคณิตศึกษา ระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูงของสภากาชาดให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
2. เป็นแนวทางสำหรับสภากาชาดในการพิจารณาวางแผนหลักสูตร
คณิตศึกษา ระดับปริญญาตรีโดยเฉพาะในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาวิชาเอก
คณิตศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
ครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาที่สุ่มมาจากประชากรที่เป็นผู้สำเร็จการ
ศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจบการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา
2522 - 2525 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ

หรือสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด หรือความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน

1.2 กลุ่มผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่สถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งจำแนกออกเป็น

2.1.1 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชา

2.1.2 ตำแหน่งครูประจำการสอนวิชาดนตรี

2.2 ตัวแปรตาม

ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกดนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

การติดตามผล หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการสอน ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ การแนะแนวปกครองชั้น มนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพในการเป็นครูของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูงวิชาเอกดนตรีศึกษา ว่าได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบัน การศึกษา ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง ตลอดจนมีทัศนะต่อสถาบันที่สำเร็จการศึกษาอย่างไร โดยการสอบถามจากผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จ การศึกษา

การสอนดนตรี หมายถึง การจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมทางดนตรี เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการนำเอาความรู้ทางวิชาดนตรีและทฤษฎีการสอนมาประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งการสร้างสื่อการเรียน การวัดผลประเมิน ผล ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาดนตรีและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของ
ครุคนตรีในค่านิยมและปฏิบัติในวิชาคนตรีศึกษาที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

การแนะแนวปกครองชั้น หมายถึง ความสามารถของครุคนตรีในการให้คำ
ปรึกษาแก่นักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเลือกหรือการแก้ไขปัญหาทางการศึกษา อาชีพ
ปัญหาส่วนบุคคลและอื่น ๆ ตลอดจนการควบคุมดูแลชั้นเรียนให้มีระเบียบวินัย อันจะ
ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เจริญสูงสุดตามศักยภาพ

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร เพื่อมุ่งให้เกิด
ความร่วมมือทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน

บุคลิกภาพในการเป็นครู หมายถึง บุคลิกส่วนรวมอันประกอบด้วยลักษณะทุกสิ่ง
ทุกประการของบุคคลทั้งทางร่างกาย ทางสมอง ทางอารมณ์และทางสังคม ซึ่งเหมาะสม
กับอาชีพครู

คนตรีศึกษา หมายถึง ศิลปะประยุกต์เกี่ยวกับพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม และความ
ต้องการของมนุษย์ที่ได้จากประโยชน์ของการเรียนรู้ ประสบการณ์และทักษะ รวมทั้ง
ผลงานต่าง ๆ ทางคนตรี

หลักสูตรคนตรีศึกษา หมายถึง เนื้อหาและประสบการณ์ทางคนตรี ที่กำหนดไว้
ในหลักสูตรคนตรีศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ของสภาการฝึกหัดครู
พุทธศักราช 2519 ที่ดำเนินการโดยสถานศึกษาฝึกหัดครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวง
ศึกษาธิการ

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิชาเอกคนตรีศึกษา ที่สำเร็จจากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์
และวิทยาลัยครูอุดรธานี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 - 2525

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง หัวหน้าหมวดวิชาคนตรีศึกษา หรืออาจารย์ใหญ่หรือ
ผู้อำนวยการในสถานศึกษาที่ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปฏิบัติงานอยู่

วิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง วิทยาลัยครูในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เปิดสอนวิชาเอกคนตรีศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้ลึกที่มีต่อคำถามของแบบประเมินในการวิจัยครั้งนี้

การประเมิน หมายถึง การพิจารณาให้คุณค่า คือ เหนือกว่า น้อย ถูก ผิด ใช้ได้ ใช้ไม่ได้ แก่ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถทางด้านการสอน ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ การแนะแนวปกครองชั้น บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาในการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบประเมินความสามารถที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือพิจารณาค่าความสามารถว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้คะแนนที่ได้จากการประเมินเป็นเกณฑ์ดังนี้คือ

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์สูงที่สุด หรือมากที่สุด ได้แก่ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 4.50 - 5.00

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์สูง หรือมาก ได้แก่ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 3.50 - 4.49

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ได้แก่ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 3.25 - 3.49

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 2.75 - 3.24

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ ได้แก่ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 2.50 - 2.74

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต่ำ หรือน้อย ได้แก่วิธีใดคะแนนเฉลี่ย
จากการประเมินผลความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 1.50 - 2.49

ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุด หรือน้อยที่สุด ได้แก่วิธีใดคะแนน
เฉลี่ยจากการประเมินผลความสามารถในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 1.00 - 1.49

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสำคัญของวิชาดนตรีศึกษาและหลักสูตรดนตรีศึกษา

ดนตรีเป็นศิลปะของการใช้เสียงตามแนวความคิด (Musical ideas) ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและความต้องการของมนุษย์ ศิลปดนตรีมีบทบาทสำคัญควบคู่กับวิวัฒนาการในการสืบเชื้อสาย ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และชนบทแบบประเพณีของมนุษยชาติมาโดยตลอด เป็นสิ่งที่ใช้ในการสื่อความหมาย สร้างความพอใจผ่อนคลายอารมณ์ ร่างกาย ความคิดทางสังคม ซึ่งนับวันจะทวีความจำเป็นในความต้องการ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพของมนุษย์

ในวงการศึกษายุคปัจจุบันถือว่า ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการศึกษา เพราะดนตรีมีส่วนช่วยในการทำนุบำรุงชีวิตเด็กให้สมบูรณ์พูนสุข มีบุคลิกภาพที่ดี (โกวิท ธีรศิริ 2520 : 131) ซึ่งวิชาดนตรีศึกษามีบทบาทต่อสถาบันการศึกษาคงนี้ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 : 1)

1. ปลุกฝังและเสริมสร้างสุนทรียหรือความดีงามทั้งความคิดรวบยอด ทักษะ เจตนาดี อารมณ์และพฤติกรรมที่ดี โดยเฉพาะความมีระเบียบวินัย สมาธิ ความอดทน ความรับผิดชอบ รวมทั้งการรู้จักเสียสละของเด็กอันเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต

2. ปลุกปลอบผ่อนคลายอารมณ์ ความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อความสงบสุขในชีวิตประจำวันของตน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในโรงเรียน ในบ้านและในสังคม

3. พัฒนาปลุกฝัง อนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และประโยชน์สุขของมนุษยชาติ

4. เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ตลอดจนการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ธุรกิจ สังคม ระหว่างชาติในโอกาสต่าง ๆ

วิชาดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่จัดไว้ในหลักสูตรของการศึกษาระดับต่าง ๆ เช่น หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้จัดวิชาดนตรีไว้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยอันมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทักษะคิดในตัวผู้เรียน ตามแนวทางอันพึงประสงค์ที่ได้ระบุไว้เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 160) ระดับมัธยมศึกษา ได้จัดวิชาดนตรีศึกษาไว้ในกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ พัฒนานิสัยของผู้เรียนให้มีความสนใจและมีความถนัดในศิลปะ รวมทั้งการปลูกฝังทัศนคติที่ดี อันเป็นแนวทางให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่าความสัมพันธ์ของศิลปะกับชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 160) ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาดนตรี เป็นวิชาพื้นฐานสำคัญวิชาหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 70)

การดำเนินการสอนวิชาดนตรีในระดับต่าง ๆ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาดนตรีศึกษาเป็นอย่างดี สถานการณ์ที่ครูจึงได้จัดวิชาดนตรีศึกษาไว้ในกลุ่มวิชาพื้นฐานและกลุ่มวิชาเฉพาะเพื่อผลิตครูที่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาดนตรี สามารถสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถานการณ์ที่ผลิตครู 2520 : 70)

คุณสมบัติของครูดนตรี

ครูดนตรี หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาดนตรีศึกษาประจำในสถานศึกษาทุกระดับ ซึ่งครูดนตรีที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นั้น ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้คือ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 : 1)

1. สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. สามารถนำเทคนิค วิธีการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์และการประเมินผลไปใช้ได้
3. สามารถนำความรู้และแนวความคิดไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสภาพท้องถิ่น
4. สามารถค้นคว้าหาข้อมูลและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอน
5. สามารถแนะแนวการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพได้

ในการปฏิบัติงานของครูดนตรี ครูดนตรีควรมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ การสอนดนตรี วิรัช ชูสูงเนิน (วิรัช ชูสูงเนิน 2520 : 9) กล่าวว่า ครูดนตรี นอกจากจะสอนให้เด็กเข้าใจและเล่นดนตรีได้ รู้จักดนตรีและความตั้งใจเรียนจากการเรียนแล้ว ครูดนตรีจะต้องสอนให้เด็กเรียนรู้ทฤษฎีดนตรี (Musical theory) ซึ่งประกอบด้วยวัสดุเครื่องมือนดนตรี (Material) ลีลา (Rhythm) ท่วงทำนอง (Melody) อัตราเร็วหรือจังหวะ (Tempo) การเลื้อยซ้ำ (Repetition) เสียง (Tone) ระดับของเสียง (Pitch) โน้ต (Note) เป็นต้น ครูดนตรีต้องสร้างบทเรียนให้น่าสนใจ สนุก มีความเข้าใจในอุปนิสัยของเด็ก ใช้หลักจิตวิทยาตามความเหมาะสมกับวัย การสอนจะต้องเป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยสอนให้เด็กมีความเข้าใจในด้านเนื้อหา มีลักษณะนิสัย มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และมีทักษะในการฟังดนตรี การอ่านโน้ตดนตรี การเล่นดนตรี การร้องเพลง ซึ่งในการสอนดนตรี ครูดนตรีจะต้องเน้นการเรียนการสอนทั้ง 3 ด้านคือ

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) หมายถึง เนื้อหาทางดนตรีหรือทฤษฎี
2. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) หมายถึง ทักษะและความสามารถในการดนตรีทั้งทางด้านการร้องเพลง การฟังเพลง และการเล่นเครื่องดนตรี
3. ด้านจิตพิสัย (Affective domain) หมายถึง ทัศนคติและความซาบซึ้งในดนตรีเป็นหน้าที่ของครูจะต้องให้เด็กเห็นคุณค่าของดนตรีต่อชีวิต เข้าใจความหมายของดนตรีไทย ดนตรีสากล และดนตรีพื้นเมืองอย่างกว้างขวาง

ครูสอนดนตรี ควรมีเทคนิควิธีการสอนและมีความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลดนตรี ซึ่งจะทำให้ครูทราบผลของการเรียนการสอน ตลอดจนข้อบกพร่องและปัญหาต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป การวัดผลและประเมินผล ยังทำให้ทราบว่าเด็กสามารถนำความรู้พื้นฐานทางดนตรีไปใช้ได้นานน้อยเพียงใด ทักษะใดที่เด็กนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และเด็กมีความรู้ลึกในคุณค่าของดนตรีอย่างไร

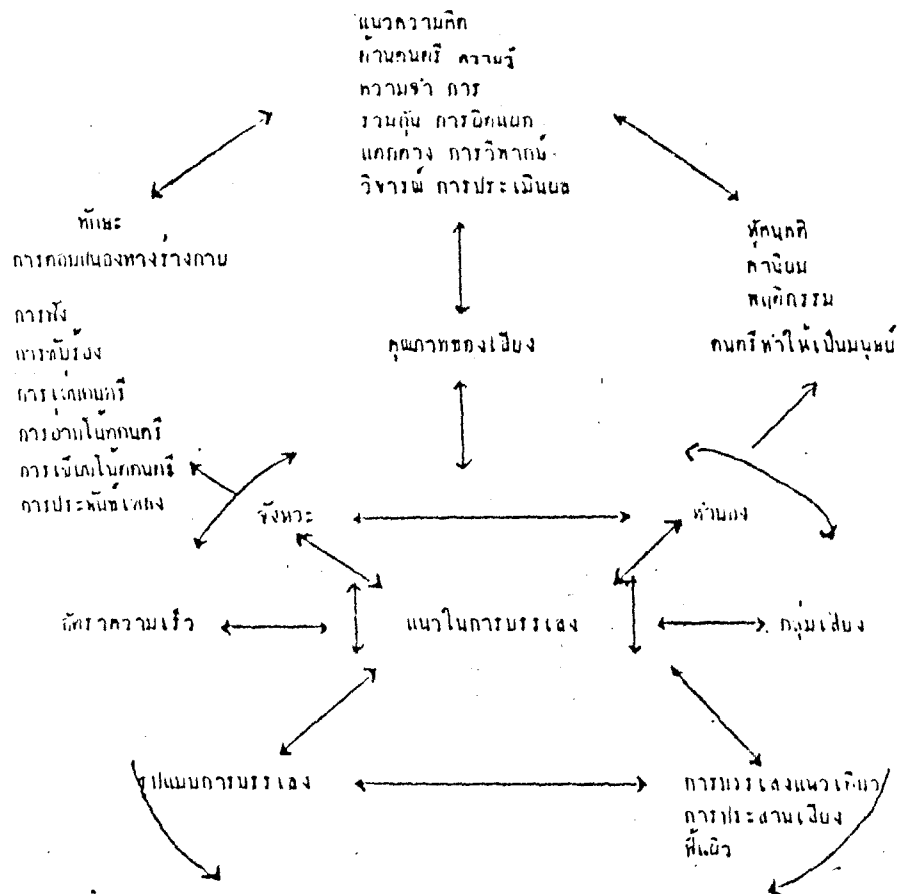
ด้านการจัดกิจกรรมทางดนตรี การจัดกิจกรรมทางดนตรี ช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ทางดนตรี มีโอกาสได้แสดงออกในกิจกรรมอย่างสนุกสนาน มีโอกาสสำรวจความถนัดและความสามารถทางดนตรีของตนเอง ทั้งยังเป็นการส่งเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ระเบียบวินัย สมาธิ ความอดทน ความรับผิดชอบและช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กดังนี้

1. กิจกรรมการฟังเพลง
2. กิจกรรมการร้องเพลง
3. กิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีและเครื่องประกอบจังหวะ
4. กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย
5. กิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี
6. กิจกรรมการอ่านโน้ต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 : 1)

ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ วิรัช ชูสูงเนิน (วิรัช ชูสูงเนิน 2520 : 11) กล่าวว่า การศึกษาดนตรีในปัจจุบันได้วิวัฒนาการขึ้นมาก อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันเป็นยุคที่ดนตรีเจริญสูงสุด เพราะดนตรีได้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนดังนั้น ครูที่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่ององค์ประกอบของดนตรีในปัจจุบันซึ่งเน้นในด้านจังหวะ (Rhythm) ทำนอง (Melody) การประสานเสียง (Harmony) รูปแบบของดนตรี (Form) คุณภาพของเสียง (Tone quality) พื้นผิว (Texture) แนวการบรรเลง (Style) เป็นต้น ครูที่สอนดนตรีจึงจำเป็นต้องศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้อย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นการสอนดนตรียังทำให้เด็กเกิดความเข้าใจในประโยชน์ของดนตรีทั้ง 4 ด้านดังนี้คือ

1. การส่งเสริมความจำ
2. การสังเกตความแตกต่าง
3. การรวมกันเป็นกลุ่มก้อน
4. การวิเคราะห์

ทุกหน้าที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งในองค์ประกอบของหน้าที่ ถึงภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 รายละเอียดเนื้อหาวิชาหน้าที่

โนฮะโนฮะ (Nye and Nye, 1975:129)

จากภาพ จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของดนตรี ซึ่งประกอบด้วยแนวความคิด
 ก้านดนตรี เนื้อหาความจำ การรวมกัน การฝึกแยกแตกต่าง การวิพากษ์วิจารณ์ และ
 การประเมินผล มีอิทธิพลต่อทักษะ การตอบสนองทางร่างกายในด้านการฟัง การขับร้อง
 การเล่นดนตรี การอ่านโน้ตดนตรี การเขียนโน้ตดนตรี การประพันธ์เพลง และส่งผล
 ต่อทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรม ทำให้มนุษย์มีรสนิยมที่ดี ดนตรีจะต้องประกอบด้วย จังหวะ
 ทำนอง อัคราความเร็ว กลุ่มเสียง รูปแบบการบรรเลง การบรรเลงแนวเดียว การ
 ประสานเสียง พื้นผิว คุณภาพของเสียง

ด้านความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมทางดนตรี (Musical environment)

วิรัช ชูชูณงเนิน (วิรัช ชูชูณงเนิน 2520 : 13) กล่าวว่า แท้เดิมมาดนตรีไม่ได้
 เป็นที่แพร่หลายดังมีปัจจุบัน เนื่องจากการเล่นจะกระทำกันเฉพาะในครอบครัวหรือสังคม
 เล็ก ๆ ปัจจุบันการดนตรีเจริญขึ้นมาก ในสถานที่ต่าง ๆ มักได้ยินเสียงดนตรีจากวงดนตรี
 เครื่องมโหรีเสียง วิทย์ หรือโทรทัศน์ ดนตรีดังกล่าวมีหลายประเภท ครูควรแนะนำให้
 เด็กทราบถึงลักษณะของดนตรีและเพลงที่ควรฟัง เพื่อให้เด็กได้รับฟังสิ่งที่ถูกต้องดังนี้คือ

1. การเน้นเกี่ยวกับโครงสร้างของดนตรี (An Emphasis on the Structure of Music) ครูสอนดนตรีต้องเน้นให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจใน
 โครงสร้างของดนตรี การสอนดนตรีต้องสอนตั้งแต่พื้นฐานของดนตรี และพิจารณาด้าน
 สังคมควบคู่กันไป ทั้งนี้เพราะดนตรีคือผลของการแสดงออกทางสังคม สังคมของท้องถิ่น
 ต่าง ๆ มีลักษณะต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีบรรลุผลตามจุดประสงค์
 ครูจะต้องสอนทั้งด้านสังคมควบคู่กับวิชาดนตรีโดยพิจารณาจาก

1.1 สภาพสังคม

1.2 วิวัฒนาการทางดนตรี

1.3 จุดประสงค์ของดนตรี

1.4 การเปลี่ยนแปลงของดนตรีในสังคม

2. การเน้นให้เข้าใจถึงวัฒนธรรม เนื่องจากดนตรีเป็นการแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมของแต่ละชาติ แต่ละท้องถิ่น แต่ละสังคมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะประเทศไทย วัฒนธรรมแต่ละภาคมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจ และให้เด็กได้ศึกษาหาความรู้ในค่านิยมวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย การสอนดนตรีจึงจะได้ผลสมบูรณ์

3. การค้นพบและการเลือก หมายถึง ครูผู้สอนดนตรีควรสอนให้เด็กได้เรียนรู้การเลือกเล่นเครื่องดนตรี เลือกฟังดนตรีที่มีประโยชน์ด้วยตนเอง สามารถแยกแยะประเภทของดนตรีได้ว่า ดนตรีประเภทใดมีคุณค่า และประเภทใดไม่มีคุณค่า

กานท์คนคดีที่ดีต่ออาชีพทางดนตรี จากการอบรมครูดนตรีในระดับประถมศึกษา และมีวิทยานิพนธ์ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 : 11) อวบ เหมรัชต์ ไก่กล่าวว่าการประกอบอาชีพทางดนตรีนับเป็นอาชีพสุจริตอย่างหนึ่ง สามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนี้คือ

1. การประกอบอาชีพทางดนตรีโดยตรง ได้แก่ นักดนตรี นักแสดง และนักประพันธ์บทเพลง

2. การประกอบอาชีพทางดนตรีทางอ้อม คือ อาชีพครูสอนดนตรีหรือนาฏศิลป์ สถาบันสอนดนตรีหรือนาฏศิลป์ ธุรกิจบันเทิง ธุรกิจทางโฆษณาประชาสัมพันธ์ ธุรกิจการค้าเครื่องดนตรี หนังสือตำรา และอุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องดนตรี อุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องดนตรี เช่น สายเครื่องดนตรี เครื่องบันทึกเสียงและวีซีดีโอเทป ตลอดจนการซ่อมสร้างเครื่องดนตรีและอุปกรณ์เครื่องดนตรี รวมทั้งการขนส่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ดังนั้นครูดนตรีที่ดีจำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทางดนตรีดังนี้คือ

2.1 การประกอบอาชีพดนตรี เป็นการประกอบอาชีพที่สุจริต

2.2 ดนตรีเป็นศิลปอาชีพที่สามารถให้บริการแก่สังคม ทั้งในด้านการศึกษา

ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ธุรกิจการบันเทิง และการเมืองทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

2.3 เป็นวิชาชีพที่ช่วยบรรเทาปัญหาสังคม พัฒนาชนบทอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติให้มีความมั่นคงถาวรตลอดไป

2.4 เป็นศิลปาชีพที่สามารถอำนวยความสะดวกและการปลูกปลูกทางอารมณ์ของคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระยะของการเจริญเติบโตตลอดชีวิต

2.5 เป็นศิลปาชีพที่มีวิวัฒนาการควบคู่สืบต่อกันมากับประวัติศาสตร์ของชาติไทย

เอเบิล (Eble. 1966 : 3 - 19) ได้กล่าวถึงครูคนตรีที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานว่า ครูคนตรีควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาคนตรี ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเครื่องดนตรี คอยติดตามความเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวของดนตรีอย่างกว้างขวาง เป็นคนรักสวยรักงาม มีความรู้สึกไว มีมนุษยสัมพันธ์และมีบุคลิกภาพทางสุภาพ สามารถเป็นพิธีกรได้ มีเวลาว่างและเป็นศูนย์กลางในการติดต่อของเด็ก มีอำนาจและสามารถกำหนดรูปแบบและประเภทของกิจกรรมด้านดนตรีภายในโรงเรียน สามารถแนะนำรายวิชาต่าง ๆ ในการศึกษาคนตรีแก่เด็กโดยมีความเข้าใจความแตกต่างเฉพาะบุคคลคนดนตรี

ในหลักสูตรคนตรีศึกษาของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 มีวัตถุประสงค์ในการผลิตครู เพื่อผลิตครูคนตรีที่ทำการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีคุณสมบัติดังที่กล่าวแล้วข้างต้น คือเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักการคนตรีทั่วไป สามารถเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ มีทักษะในการอ่านโน้ตสากล การฟังคนตรีและการขับร้อง สามารถแสดงคนตรีเดี่ยวหรือรวมวงกับผู้อื่นได้ และสามารถตัดสินและประเมินผลการสอนคนตรีในโรงเรียนได้ (สภาการฝึกหัดครู 2520 : 118) ซึ่งการที่จะทราบได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติและความสามารถตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่นั้น จำเป็นต้องใช้หลักวิชาและข้อมูลหลายประการด้วยกัน ข้อมูลที่สำคัญก็คือ จะต้องประเมินผลหลักสูตรด้วยการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จึงจะได้ข้อมูลสำคัญเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรคนตรีศึกษาต่อไป

การติดตามผลการปฏิบัติงาน

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ว่าได้ใช้ความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากสถานในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนมีข้อคิดเห็นต่อสถานที่สำเร็จการศึกษาอย่างไร อันเป็นการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในสถานนั้น ๆ (Arbackle. 1953 : 115) ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน นอกจากจะใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนแล้วยังใช้เป็นข้อมูลในการฝึกอบรมแก่ผู้กำลังศึกษาและส่งเสริมผู้สำเร็จการศึกษาให้มีผลการปฏิบัติงานที่ยิ่งขึ้น

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษานั้น เอกราช อุดระ (เอกราช อุดระ 2520 : 7 - 9) ได้รวบรวมวิธีการที่นิยมไว้ 3 แนวทางด้วยกันกล่าวคือ แนวแรกเป็นการศึกษาค้นคว้าโดยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา กับตัวผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาแบบนี้เป็นการวิจัยแบบกว้าง สอบถามความคิดเห็นในหลายเรื่อง เช่น ความรู้ความสามารถในการสอน ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป และบุคลิกภาพในการเป็นครู นอกจากนี้ยังสอบถามความคิดเห็นในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาด้วย ส่วนการวิจัยอีกแนวหนึ่งนั้นเป็นการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร เน้นหนักในรายวิชาโดยสอบถามความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้สำเร็จการศึกษาเพียงคนเดียว การติดตามผลแบบนี้มุ่งวิเคราะห์หลักสูตรว่า แต่ละรายวิชาจะต้องปรับปรุงเนื้อหาอะไร อย่างไร จัดว่าเป็นการวิจัยที่แคบกว่าแบบแรก นอกจากนี้ยังมีการวิจัยติดตามผลอีกแนวหนึ่ง ที่ทำโดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานเพียงอย่างเดียว เป็นการวิจัยที่แคบมากกว่าในระดัพบริญญาตรหรือหน่วยงานที่ต้องการทราบผลในบางจุดเท่านั้น

ในการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาที่เคยกระทำกันมาก่อน มีทั้งการทำเป็นคณะหรือโครงการใหญ่และมีการวิจัยเป็นรายบุคคล ที่ทำเป็นโครงการใหญ่หรือคณะ ได้แก่ สันติภาพ กองกาญจนะ และคนอื่น ๆ (สันติภาพ กองกาญจนะ และคนอื่น ๆ 2515 : 12) ได้ทำการวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูทั่วประเทศ โดยแบ่งการวิจัยออกเป็นภาคการศึกษา ด้วยวิธีการส่งแบบสอบถามไปให้ครูใหญ่ประเมินผล และให้ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินค่าตนเองเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการ วิชาสามัญ การปฏิบัติงานในโรงเรียน บุคลิกภาพและลักษณะนิสัย ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาเดิม ผลการวิจัยมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษากฎก็มีความเห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา กศ.ม. อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี และก็เสนอให้มีการปรับปรุงการศึกษาในสถานศึกษาเดิม ส่วนผลการวิจัยที่ผู้วิจัยเป็นรายบุคคลนั้นมีผลการวิจัยที่สำคัญ ดังผลการวิจัยของ วิไลวรรณ เจริญพงษ์ (วิไลวรรณ เจริญพงษ์ 2515 : 88 - 90) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์ เพื่อจะศึกษาถึงคุณภาพของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานในสถานต่าง ๆ 6 ด้านคือ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความสามารถพิเศษ วิธีสอน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และทัศนคติต่ออาชีพครู โดยส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตและผู้บังคับบัญชา ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้สอนตรงตามสาขาวิชาเอกและวิชาโท ทั้งผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตส่วนใหญ่พอใจผลการปฏิบัติงาน

จะเห็นได้ว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา สามารถทำได้หลายวิธีการ แต่ในการที่จะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้นั้น ต้องคำนึงถึงตัวแปรในการศึกษาหลายประการ ซึ่งยุพา อุดมศักดิ์ (ยุพา อุดมศักดิ์ 2515 : 13 - 14) ได้กล่าวถึงการประเมินและการติดตามผลว่า การติดตามผลบัณฑิตเป็นการประเมินผลหลักสูตรในระยะหลังที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อพิจารณาว่าบัณฑิตได้ทำงานและใช้ความรู้ที่เรียนไปมากน้อย

เพียงใด การที่จะทราบว่าบัณฑิตได้ทำงานและใช้ความรู้ตรงกับที่ได้เรียนหรือไม่เพื่อนำผลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรนั้น ต้องพิจารณาตัวแปร (Variables) หลาย ๆ ชนิด ถ้าการติดตามผลไม่ได้อาจแท้จริงของตัวแปรครบถ้วนแล้ว จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดและแก้ไขหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลที่ยังเชื่อถือไม่ได้ ดังนั้นการติดตามผลบัณฑิตเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ควรได้พิจารณาเหตุผลของการได้ใช้ความรู้หรือไม่ได้ใช้ความรู้ก่อนที่จะทำการติดตามผลดังนี้คือ

1. ควรพิจารณาว่าบัณฑิตได้ทำงานตรงกับวิชาชีพที่เรียนไปหรือไม่
2. บัณฑิตได้ใช้ความรู้ที่เรียนไปในการประกอบอาชีพเพียงใด
3. ถ้าบัณฑิตได้ทำงานในสาขาวิชาชีพที่เรียน บัณฑิตมีโอกาสนำความรู้และไปผลอย่างไร

การติดตามผลบัณฑิตที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรนั้น ขึ้นอยู่กับวิธีการติดตามผลที่มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ (Scientific methods) ดังนั้น ก่อนที่สถาบันการศึกษาจะทำการ ติดตามผล ควรได้วิเคราะห์เนื้อหาและตอบคำถามดังต่อไปนี้

1. ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ชัดเจนเพียงใดในแง่ของพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่คาดหวังไว้ เมื่อนักศึกษาเรียนจบหลักสูตรแล้ว (Expected outcomes) กล่าวคือ

- 1.1 บัณฑิตสามารถทำอะไรได้บ้างในวิชาชีพ
- 1.2 บัณฑิตมีคุณลักษณะแห่งการเป็นคน (Manhood) ที่จะส่งเสริมการเป็นกำลังคน (Man power) ที่คืออย่างไรบ้าง
2. วิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และวิธีการสอนต่าง ๆ ช่วยทำให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายจริงหรือไม่เพียงใด
3. ได้ทำการประเมินผลขั้นสุดท้ายด้วยวิธีการใด และได้ผลอย่างไร

จากเอกสารที่ประมวลมานี้จะเห็นได้ว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำได้หลายวิธีการ ซึ่งในการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงวิชาเอกดนตรีศึกษา ของวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำวิธีการสอบถามทั้งผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาในตำแหน่งที่คิดเห็นในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นหลัก และนำวิธีการสอบถามเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาในตำแหน่งเหมาะสมของหลักสูตร เนื้อหารายวิชาและประสบการณ์ที่ทางสถาบันที่ศึกษาจัดให้ขณะที่กำลังศึกษาว่าสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงไร โดยนำวิธีการทั้งสองวิธีมาบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่า เป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชาหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง และยังจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรดนตรีศึกษาที่วิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้ในการดำเนินการผลิตครูดนตรี ว่ามีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่และควรแก้ไขปรับปรุงในส่วนใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครู ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูดนตรี และปัญหาการใช้หลักสูตรดนตรีศึกษาได้มีผู้ทำการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้คือ

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ได้มีผู้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูไว้หลายเรื่อง ซึ่งมีวิธีการและผลการวิจัยคล้ายคลึงกันถึงผลการวิจัยของ ประสพสันต์ อักษรมัต (ประสพสันต์ อักษรมัต 2524 : ง) ได้ติดตามผลบัณฑิตครูศาสตร์วิทยาลัยครูภาคกลาง โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา และ รัตนา ศิริพานิช และคนอื่น ๆ (รัตนา ศิริพานิช และคนอื่น ๆ 2521 : 51 - 60) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่จบจากวิทยาลัยครู

17 แห่ง โดยสอบถามเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยมีสาระคล้ายคลึงกัน กล่าวคือผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าความรู้และประสบการณ์ด้านการเรียนวิชาเอกที่ได้รับจากวิทยาลัยครูเพียงพอต่อการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ตนสอนอยู่ ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความเอาใจใส่ในการเตรียมการสอน การให้อุปการะการสอน การวัดผล ประเมินผล การศึกษาความรู้เพิ่มเติม การควบคุมอารมณ์และความเรียบร้อยในการแต่งกายสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครูอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคิดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาไว้อย่างกว้างขวาง เช่น ผลการวิจัยของ มารศรี ชั่วสกุล (มารศรี ชั่วสกุล 2515 : 51 - 60) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 โดยสอบถามจากผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถในการสอน การวัดผลและประเมินผล การควบคุมกิจกรรมและการปกครองชั้นสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง

ส่วนการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาในต่างประเทศนั้น ลินคุเลอร์

(Leinkuhler. 1967 : 3763-A) แอปเปิล (Appel. 1967 : 132) และเอจ (Edge. 1969 : 3763-A) ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครู เพื่อประเมินผลหลักสูตรการฝึกหัดครูโดยพิจารณาจากสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษาว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายในการผลิตครูหรือไม่ ด้วยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการผลิตครูคือหลักสูตรที่เหมาะสมและได้รับการแก้ไขอยู่เสมอ อาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหลักสูตรจะต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพสูง และขอบบพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือ การฝึกสอน ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ตนเอง

มีความสามารถในการจัดกิจกรรม แต่ขาดความสามารถในการแนะแนวและวินิจฉัยปัญหาของเด็ก และเห็นว่าการนิเทศการฝึกสอนและการแนะแนวมีความสำคัญต่อสมรรถภาพในการสอน จึงควรปรับปรุงวิชาการศึกษา มีการเตรียมตัวอย่างเหมาะสมก่อนออกฝึกสอน ส่วนผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถดีเกินในการทำโครงการสอนแต่มีข้อบกพร่องในเรื่องการปกครองชั้น

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูคนตรีและปัญหาการใช้หลักสูตรคนตรินั้น นภค พลสวัสดิ์ (นภค พลสวัสดิ์ 2526 : 31 - 41) ได้ศึกษาสมรรถภาพครูคนตรีที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษต้องการ ผลการวิจัยพบว่า ครูคนตรีควรมีสมรรถภาพดังนี้คือ

1. สมรรถภาพด้านวิชาการ ครูคนตรีควรรู้จักวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีทั้งไทยและสากล ออกหน้าในการฝึกซ้อมดนตรีให้แก่ตนเองและผู้อื่น รู้พื้นฐานการปฏิบัติเครื่องดนตรีทุกประเภท และรู้ระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู

2. สมรรถภาพด้านการสอน ครูคนตรีควรถ่ายทอดวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการเร้าความสนใจของนักเรียน ใช้ภาษาได้ถูกต้องและใช้อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะและสภาพการเรียนการสอน

3. สมรรถภาพด้านการแนะแนวและการปกครองชั้น ครูคนตรีควรรักษาความสามัคคีทางราชการของครูและของนักเรียนได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนการสอนตามลำดับ กระตุ้นให้นักเรียนช่วยตนเองและพิจารณาโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม

4. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูคนตรีควรยินดีรับฟังคำวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนเอง สามารถวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ สนใจให้ความร่วมมือในงานส่วนรวม

การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร เฉลิมพล งามสุทธิ (Ngsamsuti, 1980 : A) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของผู้ศึกษาคณตรีเกี่ยวกับการศึกษาคณตรีในประเทศไทย พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเกี่ยวกับทัศนคติระหว่างผู้บริหารและครูสอน

กนตรีในด้านการศึกษาคณตรีในประเทศไทย แต่มีทัศนคติที่สนับสนุนการศึกษาคณตรี เพื่อเป็นการเสนอหลักสูตร ผู้บริหารและครูสอนคณตรีเป็นผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีต่อวิธีการบริหาร คณตรีและวิธีสอนคณตรีแต่ก็มีความเข้าใจว่าวิชาคณตรี เป็นการศึกษาทางวิชาการที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับวิชาอื่น ๆ ส่วน วิญญู ทรพียประภา (วิญญู ทรพียประภา 2524 : 64 - 67) ได้สำรวจความเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชาคณตรีศึกษาและนาฏศิลป์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนคณตรี และนาฏศิลป์เกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 วิชา คณตรีและนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการสอนวิชาคณตรีและนาฏศิลป์ ครูผู้สอน มีปัญหาในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น การจัดทำกำหนดการสอน และการ จัดทำตารางสอน ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาคณตรีและ นาฏศิลป์และใช้สื่อในการ เรียนการสอนไม่เพียงพอ

จากการศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับการตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นการศึกษาเรื่องราว เกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่า ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบัน ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปการติดตามผลการปฏิบัติงานที่นิยามว่าการศึกษา วิจัย แบ่งออกเป็น 3 แนว แนวที่หนึ่งสอบถามผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา แนวที่ 2 สอบถามเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษา แนวที่ 3 สอบถามผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ผล การวิจัยโดยทั่วไปมีลักษณะที่น่าสังเกตว่าผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา อยู่ในเกณฑ์สูง

2. ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
3. ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการ
ศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกดนตรีศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey study)

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่มคือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอก
ดนตรีศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการ
ศึกษา 2522 - 2525 ซึ่งได้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
มีจำนวนทั้งสิ้น 221 คน

2. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิชาเอกดนตรีศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 198 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอก
ดนตรีศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.1 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มี
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกดนตรีศึกษา ระหว่าง
ปีการศึกษา 2522 - 2525

1.2 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิชาเอกดนตรีศึกษา จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สำเร็จการ

ศึกษาระหว่างปี 2522 - 2525 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.3 การสุ่มตัวอย่าง สุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จากผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 221 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 140 คน คิดเป็นร้อยละ 64 โดยสุ่มจากตารางสุ่มสุ่มของ เควีจิต และดาร์ลิส (Kvjic and Darvls, 1970 : 607 - 610) ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างปีการศึกษา 2522 - 2525

สถาบัน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยครูสุรินทร์	118	75
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์	78	50
วิทยาลัยครูอุดรธานี	25	15
รวม	221	140

2. ผู้บังคับบัญชา ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา และความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรครุศึกษาศึกษา ชุดบทที่ 2519 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้าง เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาเป็นแบบประเมิน

ลักษณะแบบประเมินแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านการสอนจำนวน 27 ข้อ ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการจำนวน 12 ข้อ ด้านการแนะแนวปกครองชั้นจำนวน 10 ข้อ ด้านบุคลิกภาพในการเป็นครูจำนวน 18 ข้อ และด้านมนุษยสัมพันธ์จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 75 ข้อ เป็นประโยคข้อถามที่ถามถึงความคิดเห็นในเรื่องความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งสามารถเทียบกับเกณฑ์ของ เบสต์ (Best. 1959 : 184) ได้ดังนี้

5 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุด หรือดีที่สุด หรือมีค่า 90.00 - 100 เปอร์เซนต์

4 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานมาก หรือดี หรือมีค่า 80.00 - 89.99 เปอร์เซนต์

3 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานปานกลาง หรือพอใช้ หรือมีค่า 60.00 - 79.99 เปอร์เซนต์

2 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อย หรือค่อนข้างต่ำ หรือมีค่า 40.00 - 59.99 เปอร์เซนต์

1 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด หรือต่ำที่สุด หรือมีค่า 20.00 - 39.99 เปอร์เซนต์

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรดนตรีศึกษา พุทธศักราช 2519 และข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในตำแหน่งที่ควรเพิ่มเติมจากสถาบัน แบบประเมินเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ และแบบประเมินชนิดปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรดนตรีศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ของสภาการศึกษา พุทธศักราช 2519

2.2 ศึกษาเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครูดนตรีประเภท และลักษณะงานครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การติดตามผลตลอดจนผลการวิจัยเกี่ยวกับดนตรีและการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.3 ปฐกษัตริย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรี ศึกษาในตำแหน่งช่วยเนื้อหาที่ควรถามในแบบประเมิน

2.4 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 - 2.3 มาสร้างเป็นแบบประเมิน เพื่อ ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน คือ

2.4.1 ด้านการสอน

2.4.2 ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ

2.4.3 ด้านการแนะแนวและการปกครองชั้น

2.4.4 ด้านบุคลิกภาพในการเป็นครู

2.4.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์

2.5 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น มาหาความเที่ยงตรงในเนื้อหา

(Content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางหลักสูตรและทางดนตรีจำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงในเนื้อหาทางดนตรี ในแบบสอบถามใช้เกณฑ์ยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ใน 5 ในการพิจารณาข้อคำถาม

2.6 นำแบบประเมินไปทดสอบกับผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนกลุ่มละ 30 คน ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง

2.7 หากคุณภาพของแบบประเมิน ได้จัดทำตามลำดับขั้นดังนี้

2.7.1 วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item analysis)

เมื่อทราบอำนาจจำแนกของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 27 เปอร์เซนต์ของผู้ได้คะแนนสูง และ 27 เปอร์เซนต์ของผู้ได้คะแนนต่ำ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และใช้ สถิติค่าที (t-test) เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ซึ่งคำนวณหาสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{n}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_H$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
 $\bar{X}_L$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 S_H^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
 S_L^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
 n คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละกลุ่ม

แบบสอบถามที่มีค่า ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความจำแนกสูงอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 138)

2.7.2 หากความเชื่อมั่นของแบบประเมิน (Reliability)

ผู้วิจัยนำข้อคำถามทั้งหมดมาหาความเชื่อมั่น โดยวิธี (Coefficient alpha) ซึ่งใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{V_i}{V_t} \right]$$

(Cronbach. 1970 : 140)

เมื่อ α คือ ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
 n คือ จำนวนข้อคำถาม
 V_i คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ
 V_t คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดการให้คะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้
 ให้ 5 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุดหรือดีที่สุด
 ให้คะแนน 4 สำหรับคำตอบที่แสดงว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานมากหรือดี
 ให้คะแนน 3 สำหรับคำตอบที่แสดงว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานปานกลางหรือพอใช้
 ให้คะแนน 2 สำหรับคำตอบที่แสดงว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยหรือค่อนข้างต่ำ
 ให้คะแนน 1 สำหรับคำตอบที่แสดงว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุดหรือต่ำที่สุด

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2527 โดยส่งแบบประเมินไปยังผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาทางไปรษณีย์

วิธีจัดการข้อมูล

1. พิจารณาเลือกแบบประเมินที่มีค่าคุณสมบัติไว้ แล้วหาค่าร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์
2. จำแนกแบบประเมินที่สมบูรณ์มาให้คะแนน
3. จำแนกแบบประเมินตัวแปรสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่
 - 1.1 ร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินตอนที่ 1 และตอนที่ 3
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินตอนที่ 2 ตามสมมติฐานข้อ 1 และ 2 จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

- 1.3 ค่าความแปรปรวน จากสูตร

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

(Guilford. 1956 : 45)

เมื่อ S^2 แทนความแปรปรวน

$\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X^2 แทนคะแนนแต่ละคะแนนแต่ละคะแนนยกกำลัง 2

N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินตอนที่ 2 เพื่อทดสอบความแตกต่างความสมมติฐานข้อ 3 โดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$$

(Guilford. 1965 : 444)

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทนค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

$\bar{X}_1$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_p แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม

n_1 แทนจำนวนของกลุ่มของข้อมูลกลุ่มที่ 1

n_2 แทนจำนวนของข้อมูลกลุ่มที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบประเมินตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยรวมกลุ่มความคิดเห็นประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน แล้วหาความถี่ และคิดเทียบเป็นร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- K แทน คะแนนเฉลี่ย
- S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาในด้านการสอน ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชากับผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ
การศึกษาคามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช
2519 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ
การศึกษาคามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช
2519 ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา ในงานการสอน งานความรู้และ
ประสบการณ์ทางวิชาการ งานการแนะแนวปกครองชั้น งานบุคลิกภาพ และงาน
มนุษยสัมพันธ์ แสดงผลในตาราง 2 - 7 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในงานการสอน ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

งานการสอน	$\bar{X}$	S
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.000	0.875
2. การกำหนดการสอนและทำบันทึกการสอน	3.028	0.847
3. อธิบายทฤษฎีคนกริสาบาลใ้ถูกต้องชัดเจน	3.007	0.992
4. สอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลใ้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.135	0.915

ตาราง 2 (ต่อ)

งานการสอน	$\bar{X}$	S
๑. อธิบายทฤษฎีวงจรไทยได้ถูกต้องชัดเจน	3.192	0.888
๒. สอนการปฏิบัติเครื่องวงจรไทยได้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.307	0.880
๓. อธิบายทฤษฎีวงจรพื้นเมืองได้ถูกต้องชัดเจน	3.100	0.798
๔. สอนการปฏิบัติเครื่องวงจรพื้นเมืองได้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.671	0.853
๕. สอนการขั้วบร้งได้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.307	0.794
๑๐. สอนการควบคุมการบรรจุเลเซอร์วงจรมีหลักการ	3.021	0.948
๑๑. มีหลักการในการสอนการฟังวงจร	3.300	0.879
๑๒. การดัดแปลงเชื่อมโยงเนื้อหาวงจรให้เหมาะกับวัยของผู้เรียน	3.328	0.893
๑๓. การสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตรงเวลา	3.450	0.892
๑๔. การสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางวงจร	3.185	0.853
๑๕. การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเทคนิคในการปฏิบัติเครื่องวงจร	3.100	0.946

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านการสอน	$\bar{X}$	S
16. การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้เข้ากับแผนการเรียนของโรงเรียน	3.150	0.758
17. การสัมพันธ์เชื่อมโยงวิชาดนตรีให้เข้ากับวิชาอื่น	3.192	0.838
18. การใช้อุปกรณ์ดนตรีที่เหมาะสม	3.202	0.888
19. การเลือกใช้อุปกรณ์ดนตรีที่มีคุณภาพ	3.221	0.945
20. การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีโดยใช้วัสดุท้องถิ่น	3.092	0.912
21. การนำเครื่องดนตรีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	2.992	0.948
22. การนำบทเพลงในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	2.942	0.942
23. การจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมท้องถิ่น	3.214	0.927
24. การจัดการเรียนการสอนตามเอกลักษณ์ของผู้เรียน	3.085	0.868
25. สร้างแบบทดสอบดนตรีภาคทฤษฎีใ้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.021	0.901

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านการสอน	$\bar{X}$	S
26. สร้างแบบทดสอบคนตรีภาคปฏิบัติโคตรงจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร	3.171	0.786
27. การประเมินผลการเรียนการสอนคนตรีให้สอดคล้อง กับจุดมุ่งหมาย	3.335	0.902
รวมเฉลี่ย	3.173	0.306

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการสอน พบว่า ผู้บังคับบัญชา
ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์
ปานกลาง ($\bar{X} = 3.173$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมิน
ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน
ปฏิบัติเครื่องดนตรี (ข้อ 6) และเครื่องดนตรีพื้นเมืองได้ถูกต้องตามขั้นตอน (ข้อ 4)
สามารถขับร้องได้ถูกต้องตามขั้นตอน (ข้อ 9) มีหลักการในการสอนการฟังดนตรี (ข้อ 1)
สามารถฝึกแปลงเชื่อมโยงเนื้อหาคนตรีได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ข้อ 12) สามารถ
สอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตรงเวลา (ข้อ 13) และสามารถประเมินผลการเรียนการสอน
คนตรีให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย (ข้อ 27) ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ส่วนรายข้อ
ความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
พบว่า โดยส่วนรวมผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ใกล้เคียงกัน

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	$\bar{X}$	S
28. มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู	3.521	0.893
29. เข้าใจหลักการคนตรีและความสำคัญของคนตรีต่อ มนุษยชาติ	3.314	0.882
30. สามารถอธิบายในเรื่ององค์ประกอบของคนตรี	3.157	0.976
31. มีเทคนิคในการบรรเลงคนตรีเดี่ยวและบรรเลง รวมวง	2.985	0.267
32. มีวิธีการบำรุงรักษาเครื่องคนตรี	3.335	1.000
33. สามารถเทียบเสียงเครื่องคนตรี	3.242	0.973
34. ศึกษาคนตรีในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน	2.485	0.936
35. ประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียนและชุมชน	2.814	0.990
36. เคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการคนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางคนตรีหรืออบรมทางคนตรี	2.700	1.167
37. เป็นสมาชิกสมาคมคนตรีหรือวารสารทางคนตรี	2.500	1.166

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	$\bar{X}$	S
38. เข้าใจอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ของดนตรี เช่น คู่เพลง วิทยู โทรทัศน์	3.271	0.995
39. มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี และนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลง	3.150	0.973
รวมเฉลี่ย	2.922	0.056

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 2.922$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านมีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู (ข้อ 28) อยู่ในเกณฑ์สูง มีวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี (ข้อ 32) และเข้าใจหลักการดนตรีและความสำคัญของดนตรีคอมมูนิสต์ (ข้อ 29) อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง เกือบดีหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางวิชาการดนตรี หรืออบรมทางดนตรี (ข้อ 36) และเป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี (ข้อ 37) อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ ความสามารถในการศึกษาดนตรีในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน (ข้อ 34) อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ส่วนรายข้อความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวมผู้บังคับบัญชาประเมิน

ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้านวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี (ข้อ 32) ด้านการจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรีหรืออบรมทางดนตรี (ข้อ 36) ด้านการเป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี (ข้อ 37) ซึ่งผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในด้านการแนะแนวปกครองชั้น ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

ด้านการแนะแนวปกครองชั้น	$\bar{X}$	S
40. แนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง	3.250	0.953
41. แนะนำการศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางดนตรี	3.185	0.942
42. ช่วยเหลือ แนะนำในการปฏิบัติเครื่องดนตรี	3.242	0.863
43. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	3.435	0.930
44. ปกครองชั้นโดยยึดหยุ่นตามสภาพการเรียนการสอน	3.478	0.901
45. ควบคุมนักเรียนในวงให้มารยาทและระเบียบวินัย	3.314	0.989
46. ควบคุมดูแลส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนดนตรี	3.371	1.048
47. พิจารณาคัดกลั่นลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล	3.614	1.135

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวปกครองชั้น	$\bar{X}$	S
48. แนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียน	3.421	0.805
49. รักษาความลับทางราชการของครูและนักเรียน	3.792	0.978
รวมเฉลี่ย	3.438	0.828

จากตาราง 4 เพื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการแนะแนวปกครองชั้น พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการแนะแนวปกครองชั้น อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.438$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อความสามารถ พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านรักษาความลับทางราชการของครูและนักเรียน (ข้อ 49) พิจารณาคัดลึกลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล (ข้อ 47) อยู่ในเกณฑ์สูง ความสามารถในการแนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง (ข้อ 40) และแนะแนวการศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางดนตรี (ข้อ 41) อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนรายข้อความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวมผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้าน การควบคุมดูแลส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนดนตรี (ข้อ 46) การพิจารณาคัดลึกลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล (ข้อ 47) ซึ่งผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 5 : สถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในสถานนุถุคลิกภาพ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

สถานนุถุคลิกภาพ	$\bar{X}$	S
50. ศึกษาวางภาพเรียบร้อย	3.800	0.849
51. มีอารมณ์มั่นคง	3.557	0.907
52. มีระเบียบ รักสวยรักงาม	3.714	0.899
53. มีนิสัยอ่อนน้อม ไม่ถือตัว	3.814	0.894
54. มีความรู้สึกไวต่อสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม	3.585	0.856
55. ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	3.771	0.876
56. แจ่มใส ร่าเริง มีอารมณ์ขัน	3.914	0.869
57. บุคลิกดี แต่งกายสุภาพ	3.664	0.810
58. มีลักษณะเป็นผู้นำ	3.564	1.082
59. สามารถควบคุมวงคนตรี	3.467	1.082
60. รักและเป็นห่วงสมาชิกในวง	3.514	0.948
61. สื่อภาษาได้ถูกต้องและชัดเจน	3.507	0.963
62. มีประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.678	0.954

ตาราง 5 (ต่อ)

คำถามบุคลิกภาพ	$\bar{X}$	S
63. รวมมือ เลี้ยวสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม	3.714	0.923
64. มีสุขภาพดี	3.828	0.864
65. มีความอดทนในการฝึกซ้อมดนตรีให้ตนเองและผู้อื่น	3.585	0.959
66. ทุ่มจะเข้าใจขอบเขตของงานในหน้าที่	3.585	0.974
67. มีความคิดริเริ่ม มองเห็นการณ์ไกล	3.621	0.877
รวมเฉลี่ย	3.676	0.663

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมคำถามบุคลิกภาพ พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในคำถามบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.676$) เมื่อพิจารณารายขอความสามารถ พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในคำถามใจรักงาน มีอารมณ์ขัน (ข้อ 56) อยู่ในเกณฑ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ มีสุขภาพดี (ข้อ 64) และมีกิริยา วาจาสุภาพเรียบร้อย (ข้อ 56) ส่วนรายขอความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์สูง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวมผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาใกล้เคียงกัน ยกเว้นคำถามมีลักษณะเป็นผู้นำ (ข้อ 58) ความสามารถควบคุมวงดนตรี (ข้อ 59) ซึ่งผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในค่านมุษยสัมพันธ์ ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

ค่านมุษยสัมพันธ์	$\bar{X}$	S
68. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.700	0.964
69. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	3.785	0.871
70. มีความสัมพันธ์อันดีกับครูปกครองนักเรียน	3.721	0.857
71. สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้	3.704	0.870
72. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับขอบครองของตนเอง	3.592	0.920
73. สนใจรวมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดอยู่เสมอ	3.707	0.940
74. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนที่ตนปฏิบัติงานอยู่	3.747	0.884
75. เข้าถึงผู้ร่วมงานได้ทุกระดับ	3.764	0.934
รวมเฉลี่ย	3.714	0.722

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมค่านมุษยสัมพันธ์ พบว่า ผู้บังคับ
บัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในค่านมุษยสัมพันธ์
อยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.714$) เมื่อพิจารณารายขอความสามารถ พบว่า ผู้บังคับบัญชา
ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในค่านมุษยสัมพันธ์อันดีกับ

นักเรียน (ข้อ 69) อยู่ในเกณฑ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้ (ข้อ 70) เข้ากับผู้ร่วมงานได้ทุกระดับ (ข้อ 75) และให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนที่ปฏิบัติอยู่ (ข้อ 74) ส่วนรายชื่อความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์สูง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวม ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาใกล้เคียงกัน

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทุกด้าน ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S
1. ความมนุษยสัมพันธ์	3.714	0.722
2. ความบุคลิกภาพ	3.676	0.665
3. ความการแนะแนวปกครองชั้น	3.348	0.828
4. ความการสอน	3.173	0.386
5. ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	2.922	0.056
รวมเฉลี่ย	3.303	0.625

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทุกด้าน อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.303$) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บังคับบัญชาจะประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์สูง และเมื่อพิจารณาความสามารถรายด้านพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถ

ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์สูง การแนะนำปกครองชั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ส่วนการสอน ความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวม ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาใกล้เคียงกัน

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน ความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะนำปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ แสดงผลในตาราง 8 - 13 ดังนี้

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านการสอน ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านการสอน	$\bar{X}$	S
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.071	0.910
2. การกำหนดการสอนและการทบทวนที่การสอน	3.014	1.038
3. อธิบายทฤษฎีองค์กรสากลได้ถูกต้องชัดเจน	3.114	1.011
4. สอนการปฏิบัติเครื่องจักรสากลได้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.100	0.998
5. อธิบายคนไทยได้ถูกต้องชัดเจน	3.228	0.991
6. สอนการปฏิบัติเครื่องจักรคนไทยได้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.071	1.083

ตาราง 8 (ต่อ)

งานการสอน	$\bar{X}$	S
7. อธิบายทฤษฎีวงจรพื้นเมืองได้ถูกต้องชัดเจน	2.950	0.998
8. แสดงการปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมืองได้ถูกต้องตามขั้นตอน	2.221	0.976
9. สอนขับร้องได้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.157	0.807
10. แสดงการควบคุมการบรรเลงรวมวงได้อย่างมีหลักการ	3.014	0.981
11. มีหลักการในการสอนการฟังดนตรี	3.164	0.918
12. การคัดแปลงเชื่อมโยงเนื้อหาดนตรีให้เหมาะกับวัยของผู้เรียน	3.164	0.918
13. การสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตรงเวลา	3.378	0.970
14. การสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางดนตรี	3.157	0.891
15. การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเทคนิคในการปฏิบัติเครื่องดนตรี	3.278	1.080
16. การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้เข้ากับแผนการเรียนของโรงเรียน	3.178	1.061
17. การสัมพันธ์เชื่อมโยงวิชาดนตรีให้เข้ากับวิชาอื่น	3.121	1.061

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการสอน	$\bar{X}$	S
18. การใช้อุปกรณ์ดนตรีที่เหมาะสม	3.164	0.918
19. การเลือกใช้อุปกรณ์ดนตรีที่มีคุณภาพ	3.100	0.991
20. การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีโดยใช้วัสดุท้องถิ่น	2.800	1.019
21. การนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ใน การเรียนการสอน	2.807	0.966
22. การนำบทเพลงในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ใน การเรียนการสอน	2.821	1.054
23. การจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรมและสังคมท้องถิ่น	3.157	0.954
24. การจัดการเรียนการสอนตามเอกลักษณ์ของผู้เรียน	3.214	0.927
25. สร้างแบบทดสอบดนตรีภาคทฤษฎีได้ตรงจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	3.342	1.910
26. สร้างแบบทดสอบดนตรีภาคปฏิบัติได้ตรงจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร	3.128	1.002
27. การประเมินผลการเรียนการสอนดนตรีให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมาย	3.192	0.981
รวมเฉลี่ย	3.113	0.780

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการสอน พบว่า ผู้สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาตรีสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์
ปานกลาง ($\bar{X} = 3.113$) เมื่อพิจารณารายข้อความสามารถ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรีสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านการอธิบายทฤษฎีดนตรีไทยได้ถูกต้อง
ชัดเจน (ข้อ 3) สอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตรงเวลา (ข้อ 13) สอนให้ผู้เรียนเกิด
ทักษะและเทคนิคในการปฏิบัติเครื่องดนตรี (ข้อ 15) สร้างแบบทดสอบดนตรีภาคทฤษฎี
ได้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ข้อ 26) อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ความสามารถ
ในการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมือง (ข้อ 17) อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ส่วนรายข้อความสามารถ
อื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดย
ส่วนรวมผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองใกล้เคียงกัน
ทุกเกณฑ์การกำหนดการสอนและทำบันทึกการสอน (ข้อ 2) การอธิบายทฤษฎีดนตรีสากล
ได้ถูกต้องชัดเจน (ข้อ 3) การสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้องตามขั้นตอน
(ข้อ 6) การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเทคนิคในการปฏิบัติเครื่องดนตรี (ข้อ 15)
การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้เข้ากับแผนการเรียนของโรงเรียน (ข้อ 16)
การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีโดยใช้วัสดุท้องถิ่น (ข้อ 20) การนำบทเพลงในท้องถิ่น
มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน (ข้อ 22) การสร้างแบบทดสอบดนตรีภาคทฤษฎีได้
ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (ข้อ 25) การสร้างแบบทดสอบดนตรีภาคปฏิบัติได้ตรงจุด
มุ่งหมายของหลักสูตร (ข้อ 26) ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสามารถในการปฏิบัติ
งานของตนเองแตกต่างกัน

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	$\bar{X}$	S
28. มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู	3.578	0.914
29. เข้าใจหลักการดนตรีและความสำคัญของดนตรีต่อ มนุษยชาติ	3.550	0.931
30. สามารถอธิบายในเรื่ององค์ประกอบของดนตรี	3.142	1.014
31. มีเทคนิคในการบรรเลงดนตรีเดี่ยวและบรรเลงรวมวง	3.050	1.005
32. วิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี	3.557	0.976
33. สามารถเทียบเสียงเครื่องดนตรี	3.314	1.144
34. ศึกษาดนตรีในห้องเรียนที่ปฏิบัติงาน	2.900	1.081
35. ประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียนและชุมชน	2.785	1.111
36. เคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรีหรืออบรมทางดนตรี	2.371	1.264
37. เป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี	2.435	1.368

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	$\bar{X}$	S
38. เข้าใจอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ของดนตรี เช่น ทุเพลง วิทยุ โทรทัศน์	3.385	1.083
39. มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรม เปลี่ยนแปลง	3.021	1.006
รวมเฉลี่ย	3.020	0.680

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง ในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.020$) เมื่อพิจารณารายข้อความสามารถ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านมีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู (ข้อ 28) เข้าใจหลักการดนตรีและความสำคัญของดนตรีต่อมนุษยชาติ (ข้อ 29) รู้จักวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี (ข้อ 37) อยู่ในเกณฑ์สูง เข้าใจอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ เช่น ทุเพลง วิทยุ โทรทัศน์ (ข้อ 38) อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ความสามารถในการจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรี หรืออบรมทางดนตรี (ข้อ 36) การเป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี (ข้อ 37) อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ส่วนรายข้อความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า โดยส่วนรวมผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

ของตนเองใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้านความสามารถอธิบายในเรื่ององค์ประกอบของดนตรี (ข้อ 30) การมีเทคนิคในการบรรเลงดนตรีเดี่ยวและบรรเลงรวมวง (ข้อ 31) สามารถเทียบเสียงเครื่องดนตรี (ข้อ 33) ศึกษาดนตรีในห้องดนตรีที่ปฏิบัติงาน (ข้อ 34) การประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และชุมชน (ข้อ 35) เคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรี หรืออบรมทางดนตรี (ข้อ 36) การเป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี (ข้อ 37) เข้าใจอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ของดนตรี เช่น คุเพลง วิทยู โพรทัศน์ (ข้อ 38) มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลง (ข้อ 39)

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการแนะแนวปกครองชั้น ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านการแนะแนวปกครองชั้น	$\bar{X}$	S
40. แนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง	3.241	0.988
41. แนะนำการศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางดนตรี	3.235	1.076
42. ช่วยเหลือ แนะนำในการปฏิบัติเครื่องดนตรี	3.214	1.023
43. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	3.607	0.870
44. ปกครองชั้นโดยยึดหยุ่นตามสภาพการเรียนการสอน	3.357	0.961
45. ควบคุมนักเรียนในวงให้มารยาทและระเบียบวินัย	3.414	1.066

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการแนะแนวปกครองชั้น	$\bar{X}$	S
46. ควบคุม ดูแล ส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอน	3.407	0.981
47. พิจารณาทัศนคติของนักเรียนอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล	3.542	0.962
48. แนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียน	3.460	0.911
49. รักษาความลับทางราชการของครูและนักเรียน	3.900	1.033
รวมเฉลี่ย	3.437	0.783

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการแนะแนวปกครองชั้นพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านการแนะแนวปกครองชั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.437$) เมื่อพิจารณารายชื่อความสามารถพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านการรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน (ข้อ 43) พิจารณาทัศนคติของนักเรียนอย่างยุติธรรมและมีเหตุผล (ข้อ 47) รักษาความลับทางราชการของครูและนักเรียน (ข้อ 49) อยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนรายชื่อความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า โดยส่วนรวม ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้านการแนะแนวการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพทางดนตรี (ข้อ 41) การช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติ

เครื่องดนตรี (ข้อ 42) การควบคุมนักดนตรีในวงให้มียารยาทและระเบียบวินัย (ข้อ 45) การรักษาความลับทางราชการของครูและนักเรียน (ข้อ 49) ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองแตกต่างกัน

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในค่านบุคลิกภาพ ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ค่านบุคลิกภาพ	$\bar{X}$	S
50. กิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย	3.625	0.953
51. มีอารมณ์มั่นคง	3.521	0.992
52. มีระเบียบ รักสวयรักงาม	3.850	0.912
53. มีนิสัยอ่อนน้อมไม่ถือตัว	3.835	0.971
54. มีความรู้สึกไวต่อสถานการณ์สิ่งแวดล้อม	3.678	0.976
55. ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	3.835	0.894
56. แจ่มใส ร่าเริง มีอารมณ์ขัน	3.964	0.916
57. บุคลิกที่ แต่งกายสุภาพ	3.671	0.924
58. มีลักษณะเป็นผู้นำ	3.485	0.940
59. สามารถควบคุมวงดนตรี	3.321	1.072

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านบุคลิกภาพ		
60. รักและเป็นห่วงสมาชิกในวง	3.591	1.095
61. สื่อภาษาได้ถูกต้องและชัดเจน	3.442	1.033
62. มีประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.672	0.954
63. ร่วมมือ เสียสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม	3.807	1.009
64. มีสุขภาพดี	3.764	0.933
65. มีความอดทนในการฝึกซ้อมดนตรีให้ตนเองและผู้อื่น	3.650	0.920
66. รู้และเข้าใจขอบเขตของงานในหน้าที่	3.614	0.955
67. มีความคิดริเริ่ม มองเห็นการณ์ไกล	3.557	0.961
รวมเฉลี่ย	3.683	0.849

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านบุคลิกภาพ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.683$) เมื่อพิจารณารายข้อความสามารถพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านเจมีโส ราเว็ง มีอารมณ์ขัน (ข้อ 56) อยู่ในเกณฑ์สูง เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ มีระเบียบ รักสวยรักงาม

(ข้อ 52) มีนิสัยอ่อนน้อม ไม่ถือตัว (ข้อ 53) ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (ข้อ 55) สามารถหาความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์สูง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวม ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้านความสามารถควบคุมวงดนตรี (ข้อ 59) ความรักและเป็นห่วงสมาชิกในวง (ข้อ 60) การสื่อสารภาษาไทยถูกต้องและชัดเจน (ข้อ 61) ความร่วมมือ เสียสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม (ข้อ 63) ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองแตกต่างกัน

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในทศวรรษสมัยพันธุ์ ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ทศวรรษสมัยพันธุ์	$\bar{X}$	S
63. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.492	1.069
69. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	3.885	0.967
70. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียน	3.750	1.032
71. สามารถทำงานร่วมกันเพื่อนครูได้	3.821	0.923
72. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับขอบบพร่องของตนเอง	3.750	1.018
73. สนใจรวมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดอยู่เสมอ	3.821	0.946
74. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนที่ตนปฏิบัติงานอยู่	3.835	0.949
75. เข้ากับผู้ร่วมงานได้ทุกระดับ	3.850	0.880
รวมเฉลี่ย	3.606	0.410

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.606$) เมื่อพิจารณารายขอความสามารถ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน (ข้อ 69) อยู่ในเกณฑ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ เข้ากับครูรวมงานไ้ทุกระดับ (ข้อ 75) ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชนที่ตนปฏิบัติงานอยู่ (ข้อ 74) ส่วนรายขอความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์สูง และเมื่อพิจารณาคำความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า โดยส่วนรวมผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองใกล้เคียงกัน ยกเว้นด้านการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร (ข้อ 68) มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรของนักเรียน (ข้อ 70) การยินยรับฟังคำวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องของตนเอง (ข้อ 72) ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองแตกต่างกัน

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาทุกสถาน ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S
1. ด้านบุคลิกภาพ	3.113	0.780
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.606	0.110
3. ด้านการแนะแนวปกครองชั้น	3.437	0.783
4. ด้านการสอน	3.113	0.780
5. ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	3.025	0.688
รวมเฉลี่ย	3.296	0.753

จากตาราง 13 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.606$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์สูง ด้านการแนะนำปกครองชั้นอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ด้านการสอน ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ไม่เกินร้อยละ 10 ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองใกล้เคียงกัน

ตอนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามทัศนะของผู้บังคับบัญชากับผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน ด้านความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะนำปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ถึงตาราง 14 - 19 ดังนี้

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการ
ปฏิบัติงานในด้านการสอนของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา
กับผู้บังคับบัญชา

งานการสอน	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.071	0.910	3.100	0.875	0.272
2. การกำหนดการสอนและการทำบันทึกการสอน	3.014	1.038	3.028	0.847	0.124
3. อธิบายทฤษฎีเครื่องจักรสากลให้ถูกต้องชัดเจน	3.114	1.011	3.007	0.992	0.893
4. สอนการปฏิบัติเครื่องจักรสากลให้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.100	0.998	3.135	0.915	0.306
5. อธิบายทฤษฎีเครื่องจักรไทยให้ถูกต้องชัดเจน	3.228	0.991	3.192	0.888	0.319
6. สอนการปฏิบัติเครื่องจักรไทยให้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.071	1.083	3.307	0.880	2.001*
7. อธิบายทฤษฎีเครื่องจักรพื้นเมืองให้ถูกต้องชัดเจน	2.950	0.998	3.100	0.789	1.389

ตาราง 14 (ต่อ)

งานการสอน	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
๘. การสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรี พื้นเมืองให้ถูกต้องตามขั้นตอน	2.221	0.976	3.671	0.853	7.758*
9. สอนขับร้องให้ถูกต้องตามขั้นตอน	3.157	0.807	3.307	0.794	1.568
10. สอนการควบคุมการบรรเลง รวมวงให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.014	0.981	3.021	0.948	0.061
11. มีหลักการในการสอนการฟังดนตรี	3.164	0.918	3.300	0.879	1.267
12. การดัดแปลงเชื่อมโยงเนื้อหา ดนตรีให้เหมาะกับวัยของผู้เรียน	3.164	0.918	3.328	0.893	1.536
13. การสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ตรงเวลา	3.378	0.976	3.450	0.892	0.647
14. การสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิด รวบยอดทางดนตรี	3.157	0.891	3.185	0.853	0.269
15. การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะและ เทคนิคในการปฏิบัติเครื่องดนตรี	3.278	1.080	3.100	0.946	0.643

ตาราง 14 (ต่อ)

งานการสอน	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
16. การจัดการเรียนการสอนวิชา ดนตรีให้เข้ากับแผนการเรียน ของโรงเรียน	3.178	1.061	3.150	0.758	0.250
17. การสัมพันธ์เชื่อมโยงวิชาดนตรี ให้เข้ากับวิชาอื่น	3.121	0.893	3.192	0.838	0.686
18. การใช้อุปกรณ์ดนตรีที่เหมาะสม	3.164	0.918	3.202	0.888	0.352
19. การเลือกใช้อุปกรณ์ดนตรีที่มี คุณภาพ	3.100	0.991	3.221	0.495	1.046
20. การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรี โดยใช้วัสดุท้องถิ่น	2.800	1.019	3.092	0.912	2.526*
21. การนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมา ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	2.807	0.966	2.992	0.948	1.618
22. การนำบทเพลงในท้องถิ่นมา ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	2.821	1.054	2.942	0.942	1.013

ตาราง 14 (ต่อ)

งานการสอน	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
23. การจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีให้ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคม ท้องถิ่น	3.157	0.954	3.214	0.927	0.507
24. การพิจารณาเรียนการสอนตาม เอกลักษณ์ของผู้เรียน	3.214	0.927	3.085	0.869	1.201
25. สร้างแบบทดสอบกนตรีภาคทฤษฎี ให้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.342	0.910	3.021	0.901	1.797*
26. สร้างแบบทดสอบกนตรีภาคปฏิบัติ ให้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.128	1.002	3.171	0.786	0.400
27. การประเมินผลการเรียนการสอน ดนตรีให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	3.192	0.981	3.335	0.902	1.270
รวมเฉลี่ย	3.113	0.780	3.173	0.323	0.676

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอนสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายขอความสามารถพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความ

สามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีได้ ถูกต้องตามขั้นตอนและการสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีโดยใช้วัสดุท้องถิ่น ความสามารถในการสอนเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้องตามขั้นตอนที่ระดับ .05 ส่วนความสามารถในการสร้างแบบทดสอบดนตรีภาคทฤษฎีได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายชื่อความสามารถอื่น ๆ ในค่านี้นี้ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานในค่านความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา กับผู้บังคับบัญชา

ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
28. มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู	3.578	0.914	3.521	0.893	0.527
29. เข้าใจหลักการดนตรีและความสำคัญของดนตรีต่อมนุษยชาติ	3.550	0.931	3.314	0.882	2.177*
30. สามารถอธิบายในเรื่ององค์ประกอบของดนตรี	3.142	1.014	3.157	0.976	0.006

ตาราง 15 (ต่อ)

ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
31. มีเทคนิคในการบรรเลงดนตรีเดี่ยวและบรรเลงรวมวง	3.050	1.005	2.985	0.267	0.739
32. วิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี	3.557	0.976	3.395	1.000	1.888 *
33. สามารถเทียบเสียงเครื่องดนตรี	3.314	1.144	3.242	0.973	0.567
34. เก็บรักษาดนตรีในห้องดนตรีที่ปฏิบัติงาน	2.900	1.081	2.485	0.936	0.704
35. ประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน	2.785	1.111	2.864	0.990	0.629
36. เคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรีหรืออบรมทางดนตรี	2.371	1.264	2.700	1.167	2.262 *
37. เป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี	2.435	1.368	2.500	1.166	0.428

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
38. เข้าใจอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ของ ดนตรี เช่น คุเพลง วิทยู โทรทัศน์	3.385	1.083	3.271	0.995	0.917
39. มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีและ นวัตกรรม การเปลี่ยนแปลง	0.021	1.006	3.150	0.973	1.090
รวมเฉลี่ย	3.025	0.688	2.988	0.556	0.392

จากตาราง 15 พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อความสามารถพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในค่านเคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรีหรืออบรมทางดนตรีสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ความเข้าใจหลักการดนตรี และความสำคัญของดนตรีต่อมนุษยชาตินั้น ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อความสามารถอื่น ๆ ในค่านนี้ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการ
แนะแนวปกครองชั้น ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา

ด้านการแนะแนวปกครองชั้น	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
40. แนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง	3.271	0.988	3.250	0.937	0.183
41. แนะนำการศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางดนตรี	3.235	1.076	3.185	0.942	0.413
42. ช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติเครื่องดนตรี	3.214	1.023	3.242	0.863	0.248
43. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	3.607	0.870	3.435	0.930	1.596
44. ปกครองชั้นโดยยึดหยุ่นตามสภาพการเรียนการสอน	3.357	0.961	3.478	0.901	1.087
45. ควบคุมนักเรียนในวงให้มารยาทและระเบียบวินัย	3.414	1.066	3.914	0.989	0.813
46. ควบคุมดูแลส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนการสอนดนตรี	3.407	0.981	3.371	1.048	0.296

ตาราง 16 (ต่อ)

งานการแนะแนวปกครองชั้น	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
47. พิจารณาตัดสินลงโทษนักเรียน อย่างยุติธรรมและมีเหตุผล	3.542	0.962	3.614	1.135	0.573
48. แนะนำและช่วยเหลือนักเรียนใน การวางแผนการเรียน	3.400	0.911	3.421	0.805	0.057
49. รักษาความลับทางราชการของครู และนักเรียน	3.900	1.033	3.792	0.978	0.897
รวมเฉลี่ย	3.437	0.738	3.438	0.823	0.011

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ในงานการแนะแนวปกครองชั้นสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานในค่านบุคลิกภาพ
ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา

ค่านบุคลิกภาพ	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
50. กิริยา วาจา สุภาพ เรียบร้อย	3.625	0.953	3.800	0.849	1.529
51. มีอารมณ์มั่นคง	3.521	0.992	3.557	0.907	0.317
52. มีระเบียบ รักสายร้งาม	3.850	0.912	3.714	0.899	1.259
53. มีนิสัยอ่อนน้อมไม่ถือตัว	3.853	0.971	3.814	0.894	0.188
54. มีความรู้สึกไวต่อสถานการณ์ ในเวลารวม	3.676	0.976	3.585	0.856	0.847
55. ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	3.835	0.894	3.771	0.876	0.604
56. แจ่มใส ร่าเริง มีอารมณ์ขัน	3.964	0.916	3.914	0.869	0.468
57. บุคลิกดี แต่งกายสุภาพ	3.671	0.924	3.664	0.810	0.067
58. มีลักษณะเป็นผู้นำ	3.485	0.940	3.564	0.849	0.737
59. สามารถควบคุมวงคนตรี	3.321	1.072	3.457	1.882	1.009
60. รักและเป็นห่วงสมาชิกในวง	3.591	1.095	3.514	0.948	0.057

ตาราง 17 (ต่อ)

ลักษณะบุคลิกภาพ	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
61. สื่อภาษาได้ถูกต้องและชัดเจน	3.442	1.033	3.507	0.963	0.545
62. มีประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.678	0.954	3.671	0.924	0.060
63. รับผิดชอบ เสียสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม	3.807	1.009	3.714	0.923	0.804
64. มีสุขภาพดี	3.764	0.933	3.828	0.864	0.596
65. มีความอดทนในการฝึกซ้อมดนตรีให้ตนเองและผู้อื่น	3.650	0.920	3.585	0.959	0.577
65. รู้และเข้าใจขอบเขตของงานในหน้าที่	3.614	0.956	3.585	0.974	0.250
67. มีความคิดริเริ่ม มองเห็นการณ์ไกล	3.557	0.961	3.621	0.877	0.582
รวมเฉลี่ย	3.683	0.849	3.676	0.665	0.082

จากตาราง 17 พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในลักษณะบุคลิกภาพสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานในค่านิยมสัมพันธ
ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษากับผู้บังคับบัญชา

ค่านิยมสัมพันธ	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
68. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.492	1.069	3.700	0.964	0.756
69. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน	3.885	0.967	3.785	0.871	0.890
70. มีความสัมพันธ์อันดีกับครูปกครอง นักเรียน	3.750	1.032	3.721	0.857	0.255
71. สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้	3.821	0.923	3.764	0.870	0.531
72. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ที่เกี่ยวของ กับขอบเขตของของตนเอง	3.750	1.018	3.592	0.920	1.362
73. สนใจร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน จัดอยู่เสมอ	3.821	0.946	3.707	0.940	1.011
74. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของ ชุมชนที่ตนปฏิบัติงานอยู่	3.835	0.949	3.742	0.884	0.848
75. เข้ากับผู้ร่วมงานได้ทุกระดับ	3.850	0.880	3.764	0.934	1.250
รวมเฉลี่ย	3.608	0.834	3.714	0.722	1.130

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในค่านมุษย์สัมพันธ์สูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการสอน ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ ค่านมุษย์สัมพันธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชากับผู้สำเร็จการศึกษา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	ผู้สำเร็จการศึกษา		ผู้บังคับบัญชา		t
	$\bar{X}_1$	S_1	$\bar{X}_2$	S_2	
1. การสอน	3.113	0.780	3.173	0.306	0.448
2. ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	3.025	0.688	2.922	0.056	1.385
3. การแนะแนวปกครองชั้น	3.437	0.783	3.438	0.828	0.011
4. บุคลิกภาพ	3.685	0.849	3.676	0.665	0.082
5. ค่านมุษย์สัมพันธ์	3.606	0.110	3.714	0.722	1.130
รวมเฉลี่ย	3.296	0.753	3.303	0.625	0.074

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานรวมทุกด้านของผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน ด้านการแนะแนว

ปกครองบ้าน และงานมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองอย่างไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ และงาน
 บุคลิกภาพ ผู้สำเร็จการศึกษาจะประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองสูงกว่า
 ผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ข้อมูลแสดงถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของ
 ผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรคณตรีศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู
 พุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา

ตาราง 20 ร้อยละและลำดับที่ความสำคัญของการลดและเพิ่มเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร
 คณตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของ
 ผู้บังคับบัญชา

เนื้อหา	เห็นว่าควรลด คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ ที่	เนื้อหา	เห็นว่าควรเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ ที่
ภาคทฤษฎีคณตรีสากล	47.852	1	ภาคทฤษฎีคณตรีสากล	52.142	6
ภาคปฏิบัติเครื่อง คณตรีสากล	35.000	2	ภาคปฏิบัติเครื่อง คณตรีสากล	65.000	5
ภาคทฤษฎีคณตรีไทย	17.142	3	ภาคทฤษฎีคณตรีไทย	82.857	4
ภาคปฏิบัติเครื่อง คณตรีไทย	5.714	4	ภาคปฏิบัติเครื่อง คณตรีไทย	94.285	3

ตาราง 20 (ต่อ)

เนื้อหา	เห็นว่าควรลด คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ ที่	เนื้อหา	เห็นว่าควรเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ ที่
ภาคเทคนิควิธีและ วิธีสอนคนตรี	3.571	5	ภาคเทคนิควิธีและ วิธีสอนคนตรี	96.428	2
การใช้อุปกรณ์			การใช้อุปกรณ์		
การสอน	1.428	6	การสอน	98.571	1

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรคนตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู
พุทธศักราช 2519 ว่าควรลดเนื้อหาภาคทฤษฎีคนตรีสากลเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาตามลำดับ
ความสำคัญคือ ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ภาคทฤษฎีคนตรีไทย ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย
ภาคเทคนิคและวิธีสอนคนตรี การใช้อุปกรณ์การสอน ตามลำดับ และควรเพิ่มเนื้อหาการใช้
อุปกรณ์การสอนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาตามลำดับความสำคัญคือ ภาคเทคนิควิธีสอนคนตรี
การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ภาคทฤษฎีคนตรีไทย ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ภาคทฤษฎี
คนตรีสากล ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ขบวนการแสดงถึงความนึกเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของ
 ผู้สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู
 พุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา

ตาราง 21 ตารางรายละเอียดและลำดับที่ความสำคัญของการลดและเพิ่มเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร
 ศึกษาศาสตร์ศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของ
 ผู้สำเร็จการศึกษา

เนื้อหา	เห็นว่าควรลด คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ ที่	เนื้อหา	เห็นว่าควรเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ	ลำดับ ที่
ภาคทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล	21.428	1	ภาคทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล	78.571	6
ภาคทฤษฎีคณิตศาสตร์ไทย	17.142	2	ภาคทฤษฎีคณิตศาสตร์ไทย	82.857	5
ภาคปฏิบัติเครื่อง คณิตศาสตร์สากล	7.142	3	ภาคปฏิบัติเครื่อง คณิตศาสตร์สากล	92.857	4
ภาคปฏิบัติเครื่อง คณิตศาสตร์ไทย	3.571	4	ภาคปฏิบัติเครื่อง คณิตศาสตร์ไทย	96.428	2
ภาคเทคนิควิธีและ วิธีสอนคณิต	3.571	4	ภาคเทคนิควิธีและ วิธีสอนคณิต	96.428	2
การใช้อุปกรณ์ การสอน	2.857	6	การใช้อุปกรณ์ การสอน	97.142	1

จากตาราง 21 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรดนตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ว่า ควรลดเนื้อหาภาคทฤษฎีดนตรีสากลเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาตามลำดับความสำคัญคือ ภาคทฤษฎีดนตรีไทย ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ภาคเทคนิควิธีและวิธีสอนดนตรี การใช้อุปกรณ์การสอน ตามลำดับ และควรเพิ่มเนื้อหาการใช้อุปกรณ์การสอนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาตามลำดับความสำคัญคือ ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยและภาคเทคนิควิธีและวิธีสอนดนตรีเป็นลำดับสอง ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ภาคทฤษฎีดนตรีไทย ภาคทฤษฎีดนตรีสากล ตามลำดับ

จากการตอบข้อคำถามปลายเปิด ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรดนตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรดนตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 เน้นภาคทฤษฎีมากเกินไป มีภาคปฏิบัติน้อยเกินไป ควรเพิ่มภาคปฏิบัติ โดยเพิ่มจำนวนชั่วโมง จำนวนหน่วยกิตในภาคปฏิบัติให้มากขึ้น
2. ควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรี สถานที่ฝึกซ้อมให้พอเพียงกับผู้เรียนในการเรียนภาคปฏิบัติ
3. ควรเปิดสอนการควบคุมวงดุริยางค์ การขับร้องเพลงไทยเดิม การขับร้องเพลงสากล การปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมือง การประกอบเครื่องประกอบจังหวะ และควรบรรจุกิจกรรมวิชานาฏศิลป์เข้าในหลักสูตรด้วย
4. ควรจัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านดนตรีเฉพาะด้าน ให้มีจำนวนเพียงพอในการสอนภาคปฏิบัติ
5. ควรแยกระดับการผลิตครู โดยแยกเป็นการผลิตครูเพื่อสอนในระดับประถมศึกษา หรือการผลิตครูเพื่อสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยจัดเนื้อหา ประสบการณ์ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติการสอนในระดับต่าง ๆ

6. หลักสูตรควร เน้นหรือแยกไปทางสาขาใดสาขาหนึ่ง คือ สาขาวิชาเอก
เคมีไทย กับวิชาเอกเคมีตะวันตก เพราะการจัดให้เรียนทั้งเคมีไทยและเคมีตะวันตก
ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน
7. รายวิชาทางเคมีไทยมีส่วนน้อยกว่าเคมีตะวันตก ควรปรับรายวิชา
ทางเคมีไทยให้มากขึ้นเท่ากับรายวิชาเคมีตะวันตก
8. ควร เน้นการสอนการปฏิบัติเครื่องเคมีไทยให้มากขึ้น
9. รายวิชาภาคเทคนิคและวิธีสอนน้อยเกินไป ควรเพิ่มโดยเพิ่มจำนวนวิชา
เวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต
10. ผลิตภัณฑ์แปรรูปเคมีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร การแนะนำ
เทคนิคการปฏิบัติและวิธีสอนเครื่องเคมี คำว่า คู่มือ ใช้ในการเรียนการสอนเคมีให้มาก

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง จากทัศนะของผู้บังคับบัญชาและทัศนะ
ทางผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลเสนอประกอบการพิจารณาวางโครงการปรับปรุง
โครงการฝึกอบรมครู มีสมรรถภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีใจในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นสูง วิชาเอกดนตรี ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจาก
วิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2522 - 2525 ซึ่งได้
ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา และมีวัยมศึกษาจำนวน 140 คน และผู้บังคับ
บัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นสูง ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา
และทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ
การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นสูง ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาและ
ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ
3. ด้านการแนะแนวปกครองชั้น
4. ด้านบุคลิกภาพ
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตร
ของโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช
2519 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ของ
ผู้สำเร็จการศึกษา จากทัศนะของผู้บังคับบัญชา โดยหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลการประเมินความสามารถ ในการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษา จากทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ในการประเมินความ
สามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ระหว่างทัศนะของผู้บังคับบัญชากับ
ทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยใช้ สถิติค่าที (t-test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง
หลักสูตรคนตรีศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ตาม
ทัศนะของผู้บังคับบัญชา โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง
หลักสูตรคนตรีศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ตาม
ทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทุกค่าน อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บังคับบัญชาจะประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อพิจารณาความสามารถรายค่าน พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ในค่าน มนุษยสัมพันธ์สูงเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ ค่าน บุคลิกภาพ ค่านการแนะนำปกครองชั้น ค่านการสอน และค่านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ เมื่อพิจารณาผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาในแต่ละค่าน โดยพิจารณาจากการให้คะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละข้อคำถาม เรียงจากสูงที่สุด ในสามอันดับแรกคือ

1. ค่านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่

- อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 69 ได้แก่ มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
- อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 79 ได้แก่ เข้ากับผู้ร่วมงานได้ทุกระดับ
- อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 74 ได้แก่ ให้ความร่วมมือในกิจกรรม

ที่ชุมชนปฏิบัติอยู่

2. ค่านบุคลิกภาพ ได้แก่

- อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 56 ได้แก่ แจ่มใสร่าเริงมีอารมณ์ขัน
- อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 64 ได้แก่ มีสุขภาพดี
- อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 53 ได้แก่ มีนิสัยอ่อนน้อมไม่ถือตัว

3. ค่านการแนะนำปกครองชั้น ได้แก่

- อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 49 รักษาความลับทางราชการของครูและ

นักเรียน

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 47 พิจารณาตัดสินลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม และมีเหตุผล

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 44 ปกครองชั้นโดยยึดหยุ่นตามสภาพการเรียนการสอน

4. การสอน

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 8 สอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมืองได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 13 การสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตรงเวลา

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 12 การคัดแปลงเชื่อมโยงเนื้อหาดนตรีได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

5. ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 28 มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครู

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 32 วิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 29 เข้าใจหลักการดนตรีสากลและความสำคัญของดนตรีต่อมนุษยชาติ

ส่วนผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ความรู้ของผู้บังคับบัญชาในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากการให้คะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละข้อคำถาม เรียงจากต่ำที่สุดใสามอันดับแรกคือ

1. ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 37 เป็นสมาชิกสมาคมดนตรีหรือวารสารดนตรี

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 36 เกษจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 35 ประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน

2. ด้านการสอน

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 22 การนำบทเพลงในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 21 การนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมาประยุกต์ในการเรียนการสอน

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

3. ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 41 แนะนำการศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางดนตรี

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 42 ช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติเครื่องดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 40 แนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง

4. ด้านบุคลิกภาพ

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 59 สามารถควบคุมวงดนตรี

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 61 สื่อภาษาได้ถูกต้องชัดเจน

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 60 รักและเป็นห่วงสมาชิกในวง

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 72 ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับชมภพรองของตนเอง

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 70 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 73 สนใจร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดอยู่

เดิม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษานั้น ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการ ปฏิบัติงานของตนเอง รวมทั้งค่า อยู่ ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นไปตาม อรรถฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของ ตนเองอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า ผู้สำเร็จ การศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านบุคลิกภาพสูงเป็น อันดับหนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ด้านการสอน และด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ เมื่อพิจารณาผลการประเมิน ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา ในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากการให้คะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละข้อคำถาม เรียงจากสูง ที่สุดในสามอันดับแรกคือ

1. ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่

- อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 36 แจ่มใสร่าเริง มีอารมณ์ขัน
 อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 52 มีระเบียบ รักสวย รักงาม
 อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 53 มีนิสัยอ่อนน้อม ไม่ถือตัว

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่

- อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 69 มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
 อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 75 เข้ากับผู้ร่วมงานได้ทุกระดับ
 อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 74 ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน

ที่ตนปฏิบัติงานอยู่

3. ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ได้แก่

- อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 49 รักษาความลับทางราชการของครู

และนักเรียน

- อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 43 รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
 อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 47 พิจารณาคัดลกลงโทษนักเรียนอย่าง

ยุติธรรม

4. ด้านการสอน ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 13 การสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย

ตรงเวลา

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 15 การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และ

เทคนิคในการปฏิบัติเครื่องดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 5 อธิบายทฤษฎีดนตรีไทยได้ถูกต้อง

ชัดเจน

5. ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 28 มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้อง

กับหน้าที่ครู

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 32 วิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 29 เข้าใจหลักการดนตรีและความสำคัญ

ของดนตรีต่อมนุษยชาติ

ส่วนการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ตามภาระของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากการให้คะแนนเฉลี่ย
รวมในแต่ละข้อคำถาม เรียงจากค่าที่สูงที่สุดในสามอันดับแรกคือ

1. ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 36 เคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทาง

ดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรี หรืออบรมทางดนตรี

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 37 เป็นสมาชิกสมาคมดนตรี หรือ

วารสารทางดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 35 ประพันธ์เพลงได้สอดคล้องกับ

กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และชุมชน

2. ด้านการสอน ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 8 สอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมือง
ให้ถูกต้องตามขั้นตอน

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 20 การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีไทย
โดยใช้วัสดุท้องถิ่น

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 21 การนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมาประยุกต์
ใช้ในการเรียนการสอน

3. ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 42 ช่วยเหลือ แนะนำในการปฏิบัติเครื่อง
ดนตรี

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 41 แนะนำการศึกษาต่อและประกอบ
อาชีพดนตรี

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 40 แนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการ
เลือกฟังเพลง

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 68 มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 70 มีความสัมพันธ์อันดีกับครูปกครองนักเรียน

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 70 สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้
และตามข้อคำถามที่ 73 สนใจร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดอยู่เสมอ

5. ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่

อันดับที่ 1 ตามข้อคำถามที่ 59 สามารถควบคุมวงดนตรี

อันดับที่ 2 ตามข้อคำถามที่ 61 สื่อภาษาได้ถูกต้องและชัดเจน

อันดับที่ 3 ตามข้อคำถามที่ 58 มีลักษณะเป็นผู้นำ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ การศึกษาระหว่างทักษะของผู้บังคับบัญชากับทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้บังคับ บัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จการ ศึกษาประเมินตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ตั้งไว้ ผู้บังคับบัญชาจะประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา สูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง แต่เมื่อพิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินผลแตกต่างกันดังนี้

1. ด้านการสอน พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอนสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดความสามารถ พบว่า ผู้บังคับบัญชา ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน การปฏิบัติ เครื่องดนตรีได้ถูกต้องตามขั้นตอนการสร้างและการพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีโดยใช้วัสดุท้องถิ่น และความสามารถในการสอนเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้องตามขั้นตอนที่ระดับ .05 ส่วน ความสามารถในการสร้างแบบทดสอบดนตรีภาคทฤษฎีได้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา ประเมินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายละเอียดความสามารถอื่น ๆ ใน ด้านนี้ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

2. ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านความรู้และประสบการณ์ ทางวิชาการสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา รายละเอียดความสามารถพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของ ผู้สำเร็จการศึกษาในด้านเคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การ ประชุมสัมมนาทางดนตรี หรืออบรมทางดนตรีสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนวิธีการบำรุงรักษาเครื่องดนตรี ความเข้าใจ

หลักการสอนคนตรีและความสำคัญของคนตรีต่อมนุษยชาตินั้น ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายชื่อความสามารถอื่น ๆ ในคํานี้ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการแนะนำองค์กรชั้น ด้านบุคลิกภาพและค่านิยมสัมพันธ ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาระเมินแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรคนตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาปรากฏว่า ผู้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรคนตรีศึกษา โดยเรียงจากสูงที่สุดในสามอันดับแรกคือ

เห็นว่าควรลดเนื้อหาในคําน

อันดับที่ 1 ภาคทฤษฎีคนตรีสากล ร้อยละ 47.892

อันดับที่ 2 ภาคปฏิบัติเครื่องคนตรีสากล ร้อยละ 35.000

อันดับที่ 3 ภาคทฤษฎีคนตรีไทย ร้อยละ 17.142

เห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาในคําน

อันดับที่ 1 การใช้อุปกรณ์การสอน ร้อยละ 98.571

อันดับที่ 2 ภาคเทคนิควิธีสอนคนตรี ร้อยละ 96.428

อันดับที่ 3 ภาคปฏิบัติเครื่องคนตรีไทย ร้อยละ 94.428

ตอนที่ 5 ผลการแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรคนตรีศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2519 ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรคนตรีศึกษาโดยเรียงจากสูงที่สุดในสามอันดับแรกคือ

เห็นว่าควรลดเนื้อหาในค่าน

- อันดับที่ 1 ภาคทฤษฎีคนตรีสากล ร้อยละ 21.428
- อันดับที่ 2 ภาคทฤษฎีคนตรีไทย ร้อยละ 17.142
- อันดับที่ 3 ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล ร้อยละ 7.142

เห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาในค่าน

- อันดับที่ 1 ภาคใช้อุปกรณ์การสอน ร้อยละ 97.142
- อันดับที่ 2 ภาคเทคนิควิธีสอนคนตรี ร้อยละ 96.428
- อันดับที่ 3 ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ร้อยละ 96.426

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินผลในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทุกด้าน โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษายู่ในเกณฑ์สูง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้สำเร็จการศึกษายังมีความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหลาย ๆ ด้านไม่เพียงพอ เช่น ความรู้ในกานเทคนิควิธีสอนคนตรี ความรู้สึกซึ่งในกานภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเน้นทักษะเฉพาะทางในค่านคนตรีไทย หรือคนตรีสากล ความรู้ความเข้าใจหลักสูตรวิชาคนตรีในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพราะเมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของหลักสูตรคนตรีศึกษาระดับ ป.ศ.สูง ของสภากาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ได้แสดงให้เห็นลักษณะและคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาเน้นในทางทักษะคนตรีขั้นพื้นฐาน เพื่อการสอนคนตรี และสามารถสอนคนตรีในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยมีได้แยกระดับการปฏิบัติการเฉพาะระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา มิได้มุ่งให้มีความรู้สึกซึ่ง หรือเชี่ยวชาญทางใดทางหนึ่ง แต่มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีทักษะขั้นพื้นฐานในการอ่านโน้ตสากล ฟังคนตรี ขับร้อง แสดงคนตรี คำเป็นการสอน และ

บริหารคนตรีในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (สภาการฝึกหัดครู 2520 : 70) และเมื่อพิจารณาโครงสร้างและเนื้อหาสาระ พบว่า ในการจัดเนื้อหาสาระโดยรวมนั้นเป็นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ (ร้อยละ 58.33 : 41.67) และจากการวิเคราะห์รายละเอียดในกลุ่มวิชาบังคับ พบว่า ในระดับ ป.กศ.สูง มีวิชาเฉพาะทางคนตรีมากกว่าวิชาคนตรีศึกษาและการสอน (ร้อยละ 91.66 : 8.34) กล่าวคือ ตลอดจนหลักสูตร ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษามากกว่าวิชาคนตรีศึกษา และการสอน เพียง 2 หน่วยกิต หรือ 1 รายวิชาเท่านั้น เนื้อหาสาระในหลักสูตร เน้นคนตรีตะวันตก มากกว่าคนตรีไทย (ร้อยละ 60.00 : 40.00) และในการเรียนภาคปฏิบัติตามหลักสูตร คนตรีศึกษาระดับป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครูนั้นได้กำหนดให้ผู้เรียนเลือกเรียน ปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย 1 ชิ้น กับเครื่องดนตรีสากล 1 ชิ้น (อรุณ วิวัฒน์ปฐพี 2527 : 50 - 57) ซึ่งนับว่าได้ฝึกภาคปฏิบัติน้อยมาก และเมื่อพิจารณาหลักสูตรคนตรีศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ในแง่ที่มีได้แยกการผลิตครู เพื่อใช้ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา และมีได้แยกการผลิตครูคนตรีที่มีความสามารถเฉพาะทางคนตรีไทย และคนตรีสากลนั้น อาจเป็นเพราะว่าภาวะสังคม เศรษฐกิจ ปัญหาในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ ยังไม่สามารถจำแนกการใช้ครู โดยเฉพาะได้ จึงจำเป็นต้องผลิตครูที่สามารถสอนทั้งในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา และสามารถสอนได้ทั้งทางคนตรีไทยและคนตรีสากล ซึ่งการกำหนดหลักสูตรในการผลิตครูคนตรีเช่นนี้ เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนจะไม่ได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่ลึกซึ้งกว้างขวาง และจากการพิจารณาสัดส่วนระหว่างวิชาเฉพาะทางคนตรี กับวิชาคนตรีศึกษา และการสอนแล้ว ส่วนใหญ่ ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อประกอบอาชีพเป็น นักคนตรีมากกว่าความรู้ในด้านวิธีสอนคนตรีเป็นอันมาก กล่าวคือ หลักสูตรคนตรีศึกษา เน้นภาคทฤษฎี และความเป็นนักคนตรีมากเกินไป ส่วนเนื้อหาทางคนตรีไทย และ

ลักษณะของการเป็นครูคนดียังน้อยเกินไป หลักสูตรไม่สอดคล้องกับงานของผู้สำเร็จ การศึกษาคือไม่สอดคล้องกับหลักสูตรประถมและมัธยมศึกษา ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้น ของหลักสูตรในวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาเอกคนตรีระดับ ป.กศ. สูงนั้นยังขาดอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเครื่องดนตรี วิชาตำราคนตรี สถานที่เรียน สถานที่ฝึกซ้อม และ เครื่องดนตรีที่วันคลยังไม่เหมาะสม ส่วนด้านกระบวนการของผู้สำเร็จการศึกษาบางคน ไม่เข้าใจหลักสูตร ไม่อุทิศตนให้กับงานในหน้าที่ต่อโรงเรียนและส่วนรวม โดยทั้งเด็ก ไปเล่นดนตรีเพื่อหารายได้ส่วนตัว ซึ่งอาจเป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ผู้บังคับบัญชาประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาไม่อยู่ในเกณฑ์สูง นอกจากนั้นจากการที่ผู้สำเร็จ การศึกษากลับไปปฏิบัติงานในโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากยังขาดครูผู้สอนวิชาคนตรี บางท้องถิ่นโดยเฉพาะหรือมีน้อย (วิญญู ทรัพย์ประภา 2524 : 8) ผู้สำเร็จการศึกษา จะต้องรับผิดชอบในด้านการสอนคนตรี การควบคุมวงคนตรี การบริหารและจัดกิจกรรม ทางดนตรี นับว่าเป็นภาระที่หนัก และเมื่อพบปัญหาในการจัดสภาพปัจจัยต่าง ๆ ภายใน โรงเรียน กล่าวคือ ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ปัจจุบันหลักสูตรคนตรียังมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องในการจัดลำดับเนื้อหา เนื้อหาส่วนใหญ่ จะเน้นหนักไปในทางนาฏศิลป์ ในสภาพการจัดการเรียนการสอนคนตรี ยังขาดอุปกรณ์ เครื่องดนตรี สถานที่ฝึกซ้อม เอกสารตำราทางคนตรี และสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อให้เกิด การเรียนรู้นักดนตรี นอกจากนั้นในการบริหารหลักสูตรมักพบปัญหาในด้านการบริหารขาด ความรู้ความเข้าใจวิชาคนตรี หรือไม่เห็นความสำคัญของวิชาคนตรีเท่าที่ควร (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 : 2) ผู้สำเร็จการศึกษาจึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ตามเป้าหมาย และเมื่อพิจารณาผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการวิจัย ครั้งนี้ จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ทั้งผู้บังคับบัญชา และ ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรลดเนื้อหาในค่านภาคทฤษฎีคนตรีสากล และคนตรีไทยควรเพิ่มเนื้อหาในค่านภาคเทคนิควิธีสอน การใช้อุปกรณ์ และการปฏิบัติ เครื่องดนตรีไทย และคนตรีพื้นเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ

การที่คนบางคนมีความรู้ในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอ ความรู้ที่ได้รับยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกับ (สุภาพ สุนทรเกษม 2511 : 229 - 243) เมื่อผู้สำเร็จการศึกษาพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และไม่สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคเหล่านี้ได้ ซึ่งทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามเป้าหมายได้ครบถ้วน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในตำแหน่งต่าง ๆ ตามทักษะของผู้บังคับบัญชานั้น ผู้บังคับบัญชามีความเห็นดังนี้คือ

1.1 จากผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากทุกคณาตามทัศนะของผู้บังคับบัญชาโดยเรียงจากสูงที่สุดถึงสามอันดับแรกนั้น พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณสำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานในตำแหน่งสมมุติสัมพันธ์สูงสุดที่สุด โดยเฉพาะการมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน เข้ากับครูร่วมงานได้ทุกระดับ และให้ความร่วมมือแก่ชุมชนที่ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณ วิวัฒนบุรุษ (อรุณ วิวัฒนบุรุษ 2527 : 95 - 96) ซึ่งได้ประเมินผลหลักสูตรครุศึกษาศาสตร์ศึกษาในวิทยาลัยครู ในส่วนของการประเมินผลคือ การปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาเอกคนตรี พบว่า ทั้งอาจารย์ผู้สอน ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในตำแหน่งสมมุติสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งตรงกับคุณลักษณะของครูคนตรีที่ นพคส พูลสวัสดิ์ (นพคส พูลสวัสดิ์ 2526 : 113) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูคนตรีที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ต่อมา ผลการวิจัยพบว่าสมรรถภาพคณาสมมุติสัมพันธ์เป็นสมรรถภาพที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ครูผู้สอนวิชาคนตรีศึกษาจะต้องมีสมมุติสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ซึ่งการมีสมมุติสัมพันธ์นี้ นอกจากจะใช้ในวงคนตรีแล้ว ยังสามารถไปใช้กับบุคคลอื่น เช่น ผู้ร่วมงานในเครือข่าย และโดยมากครูคนตรีจะมีบุคลิกภาพเรียบร้อยมีอัธยาศัยเป็น

ถึงเองกับทุกคน (อุทิศ นาคสวัสดิ์ 2517 : 40) ซึ่งการมีบุคลิกที่ดีทำให้ประสบความสำเร็จ
การศึกษາสามารถเข้ากับบุ้งคับบัญชา เพื่อร่วมงานได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ การมี
บุคลิกที่ดี มีบุคลิกภาพที่ดี มีส่วนทำให้สามารถปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ เช่นการ
แนะนำปกครองชั้นนี้ด้วย

1.2 จากผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทุกด้านตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา โดยเรียงจากต่ำที่สุดในสามอันดับแรก เห็นว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณสำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการต่ำที่สุด โดยเฉพาะการเป็นสมาชิกสมาคมดนตรี หรือวารสารทางดนตรี การเคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาดนตรี และการประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชนนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณ วิวัฒนบุรุษ (อรุณ วิวัฒนบุรุษ 2527 : 57 - 99) ได้ประเมินผลหลักสูตรดนตรีศึกษาในวิทยาลัยครู ได้พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการไม่เพียงพอ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติ เครื่องดนตรี ภาคเทคนิคและวิธีสอนดนตรี และดนตรีไทย และจากการพิจารณาโครงสร้างเนื้อหาสาระตลอดหลักสูตร ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกดนตรีศึกษาระดับ ป.ศ.สูง ไม่ได้รับการศึกษารายวิชาดนตรีพื้นเมือง (อรุณ วิวัฒนบุรุษ 2527 : 57 - 59) ผู้สำเร็จการศึกษายังขาดความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เช่น การประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโรงเรียนหรือชุมชน ซึ่งแต่ละท้องถิ่นมีศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกันไป และเมื่อพิจารณาแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าการประเมินทางดนตรีที่ได้รับนั้นยังเรียนไม่มากพอ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติ ผู้สำเร็จการศึกษายังปฏิบัติเครื่องดนตรีหลายชิ้นไม่ได้ ควรเพิ่มภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมือง ควรเปิดการสอนการควบคุมวงดุริยางค์ ควรแนะนำเทคนิคการสอนโดยเฉพาะการสอนดนตรีไทย ควรมีหนังสือตำราเกี่ยวกับดนตรีไทย ควรสอนการใช้เครื่องเสียง และควรมีการอบรมครูสอนดนตรี จากข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าคุณสำเร็จการศึกษามี

ยังขาดความรู้และประสบการณ์ดังกล่าว จึงเสนอแนะให้จัดหรือเพิ่มเติมประสบการณ์
เหล่านี้ เพื่อเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องและเพิ่มพูนประสบการณ์ในส่วนที่ขาดไป ซึ่ง
มอลเบธ (Mole. 1966 : 3 - 19) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูดนตรีไว้ว่า ครู
ดนตรี ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาดนตรีทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎี เครื่องดนตรี
กลองเบส ขลุ่ย แคลร์เน็ต หอระฆังของดนตรีอย่างกว้างขวาง มีเวลาว่าง เป็นศูนย์กลาง
ในการติดต่อของแท้ สามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมด้านดนตรีภายในโรงเรียนได้
แต่ในสถานการณ์ปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษายังมีโอกาสในการ
พัฒนาหรือระดมสนับสนุนทางดนตรีน้อย เพราะไม่ค่อยมีหน่วยงานหรือสถาบันใดจัดมอบ
รางวัล สรรเสริญหรือรางวัลทางดนตรีในประเทศไทยไม่ค่อยมีแพร่หลาย และผู้สำเร็จ
การศึกษายังได้รับการศึกษาดนตรีพื้นเมือง จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับ
สังคมในท้องถิ่น ในการปฏิบัติงานจึงไม่สามารถปฏิบัติงานในสิ่งเหล่านี้ได้คือเท่าใดนัก
ผู้วิจัยเห็นว่า ก็เห็นสภาพปัญหาและผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาวงดนตรีว่าผู้สำเร็จ
การศึกษายังปฏิบัติงานในสถานต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านความรู้และประสบการณ์ทาง
วิชาการไม่มากนัก จึงประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
ในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการอยู่ในอันดับต่ำที่สุด และรองลงมาก็คือ
ด้านอารมณ์และการแนะนำปกครองชั้น เพราะเมื่อผู้สำเร็จการศึกษายังมีความรู้
และประสบการณ์ทางด้านวิชาการไม่เพียงพอ ย่อมมีปัญหาในการขาดความรู้และ
การถ่ายทอดความรู้ คือมีปัญหาในด้านการสอนโดยเฉพาะการนำบทเพลงและเครื่องดนตรี
ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และการกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน
ให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพราะหลักสูตรดนตรีศึกษาระดับ ป.ศ. สูง ไม่ได้กำหนดให้
ผู้เรียนได้ศึกษาดนตรีพื้นเมือง ผู้สำเร็จการศึกษาจึงไม่สามารถนำบทเพลงและเครื่อง
ดนตรีในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการสอนได้ และจากการที่ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้
และประสบการณ์ทางวิชาการไม่เพียงพอ นั้น ย่อมเกิดผลในการแนะนำปกครองชั้น

โดยเฉพาะในด้านการแนะแนวการศึกษาต่อและประกอบอาชีพทางดนตรี การช่วยเหลือแนะแนวในการปฏิบัติเครื่องดนตรีและแนะนำให้เด็กเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่ง ๆ ดังกล่าวให้ได้รับผลดีได้

2. จากการศึกษาการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านพัฒนาทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองรวมทุกด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาได้พบอุปสรรคสำคัญ 2 ประการ คือ

1. อุปสรรคภายใน ได้แก่ อุปสรรคอันเกิดภายในตัวผู้สำเร็จการศึกษารเอง กล่าวคือ ผู้สำเร็จการศึกษายังมีความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหลาย ๆ ด้านไม่เพียงพอ เช่น ขาดความรู้ในด้านเทคนิควิธีสอนดนตรี ความรู้ลึกซึ้งทางด้านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยเน้นทักษะเฉพาะทางในด้านดนตรีไทยหรือดนตรีสากล และความรู้ความเข้าใจหลักสูตรดนตรีศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (อรุณ วิวัฒน์ประที 2527 : 59)

2. อุปสรรคภายนอก ได้แก่ อุปสรรคปัญหาอันเกิดจากสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีเช่น สภาพปัญหาในการใช้หลักสูตร การขาดปัจจัยทางเครื่องดนตรี อุปกรณ์สื่อการสอน สถานที่ซ้อมดนตรี ปัญหาความเข้าใจวิชาการดนตรีและการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522 : 2)

จากปัญหาอุปสรรคดังกล่าวนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาก็จะเกิดความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ๆ ของตนเองไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร จึงประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของบุคคลโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการประเมินความ
สามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในท่านต่าง ๆ ตามทัศนะของผู้สำเร็จ
การศึกษานี้ ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นดังนี้คือ

2.1 จากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ
การศึกษารวมทุกด้านตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเรียงจากสูงที่สุดในสามอันดับ
แรก คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และการแนะนำปกครองชั้น ตามลำดับนั้น
ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าคุณเองมีความสามารถในการด้านบุคลิกภาพสูงเป็นอันดับ
หนึ่ง โดยเฉพาะเห็นว่าตนเองมีบุคลิกในด้านความแจ่มใสร่าเริง มีอารมณ์ขัน มี
ระเบียบรักสวยรักงาม มีนิสัยอ่อนน้อมไม่ถือตัว รักและเป็นห่วงสมาชิกในวง ซึ่งตรงกับ
คุณลักษณะของครูคนตรีที่อุทิศ นาคสวัสดิ์ (อุทิศ นาคสวัสดิ์ 2517 : 48) ได้กล่าว
ถึงลักษณะบุคลิกภาพของครูคนตรีไว้ว่า ครูคนตรีจำเป็นต้องมีมารยาทดี สุภาพเรียบร้อย
เป็นกันเองกับทุกคน เพราะการที่จะเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของสถาบันนั้น นัก
สอนจะเป็นผู้ที่สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน ในทางตรงกันข้าม ถ้านักคนตรีมีบุคลิกภาพ
ไม่ดีก็อาจเป็นผู้ทำลายชื่อเสียงของสถาบันก็ได้ และจากผลการวิจัยของ นกมล พูลสวัสดิ์
(นกมล พูลสวัสดิ์ 2525 : 113) เรื่องสมรรถภาพของครูคนตรีที่โรงเรียนมัธยม
ศึกษาในจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ต้องการได้กล่าวถึงสมรรถภาพครูคนตรีว่าครูคนตรี
จะต้องมีกิจวัตรมารยาทดี สุภาพเรียบร้อยเป็นมิตรไมตรีง่าย มีอารมณ์ขัน ยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของผู้อื่น สนใจและห่วงในสวัสดิภาพความเป็นอยู่ของผู้อื่นจึงจะสามารถ
สร้างความศรัทธาเชื่อถือ และสามารถควบคุมวงให้ดำเนินการไปได้ด้วยดี และการที่
ผู้สำเร็จการศึกษาได้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคนตรีซึ่งคนตรีสามารถพัฒนาบุคคลได้ทั้งทาง
ร่างกาย อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525 : 1)
ครูคนตรีก็ย่อมมีบุคลิกภาพพื้นฐานอันนำไปสู่ความสงบสุข ได้แก่ การมีอารมณ์และพฤติกรรม
ที่ดี โดยเฉพาะความมีระเบียบวินัย รับผิดชอบ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม ดังนั้นผู้สำเร็จ
การศึกษาจึงประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองในด้านบุคลิกภาพสูงเป็นอันดับที่ 1 และ

รองลงใบความสำคัญก็คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการแนะแนวปกครองชั้นนั้น เป็นเพราะว่า การที่ผู้สำเร็จการศึกษามีบุคลิกดี ย่อมเป็นที่ชอบพอ รักใคร่ นึกหา มาถาม คอยบุคคลทั่วไป ไม่ว่าผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน นักเรียน และยังเป็นการสร้างความเร็วติดนักเรียนในการแนะแนวปกครองชั้นด้วย

2.2 จากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษารวมทุกท่าน ตามทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษาโดยเรียงจากค่าที่สุดในสามอันดับแรก คือ ด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการสอน และด้านการแนะแนวปกครองชั้นนั้น ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่ ตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการค่าที่สุด โดยเฉพาะด้านเคยจัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรี เช่น การประชุมสัมมนาทางดนตรีหรืออบรมทางดนตรี การเขียนวงเวียนสมาคมดนตรีหรือวารสารทางดนตรี การประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา ที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการในอันดับค่าที่สุดตรงกัน ซึ่งจากความสำเร็จและเหตุผลของสมรรถภาพในด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ ที่กล่าวไว้ในตอนต้น และจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาร้อยละ 96.428 ได้เสนอแนะให้จัดการประชุมสัมมนาหรืออบรม ทางดนตรี ให้มีวารสารเกี่ยวกับข่าวคราวความเคลื่อนไหวของดนตรี ให้มีการเปิดการสอนดนตรีพื้นเมืองในหลักสูตรดนตรีศึกษาในระดับ ป.กศ.สูง นั้น ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าใจชี้ชัดความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในค่านี จึงประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในการปฏิบัติงานด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการค่าที่สุด จากการที่มีความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการไม่เพียงพอ จะเกิดผลต่อการปฏิบัติงานในด้านการสอนดนตรี โดยเฉพาะการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมืองได้ถูกต้องตามขั้นตอน การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีไทยโดยใช้วัสดุท้องถิ่น และการนำเครื่องดนตรีท้องถิ่น

มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานต่ำเป็นอันดับที่ 2 และประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านการแนะแนวปกครองชั้นต่ำเป็นอันดับที่ 3 โดยเฉพาะการช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติเครื่องดนตรี การแนะแนวการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพดนตรี การแนะนำให้นักเรียนมีรสนิยมในการเลือกฟังเพลง ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ทั้งสามด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3. จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนะระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 5 ด้านพบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษายิ่งกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ มักมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานสูง แต่เมื่อไปพบปัญหาอุปสรรคทั้งปัญหารายในตนเอง คือการที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอและพบปัญหารายนอก อันได้แก่ ปัญหาการขาดปัจจัยทางการจัดการ เตรียมการสอนดนตรี เช่น อุปกรณ์การสอนดนตรี สื่อ และสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนดนตรี หรือพบปัญหาขาดการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารเท่าที่ควร จึงมีความรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ยังไม่ได้ผลตามที่คาดหวังเอาไว้ จึงประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองในระดับปานกลาง ส่วนผู้บังคับบัญชาก็อาจมีความเชื่อว่า ผู้สำเร็จการศึกษาวีชาเอกคนตรินั้น จะต้องมีความรู้ความสามารถทางดนตรี ทั้งทางดนตรีไทย ดนตรีสากล และดนตรีพื้นเมือง สามารถสอนดนตรี ควบคุมวงดนตรี บริหารและจัดกิจกรรมทางดนตรีได้ เพราะเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายหลักสูตรดนตรีศึกษาที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับว่าเป็นการผลิตครูที่มีความรู้ทักษะขั้นพื้นฐานสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้เพียงบางชิ้น จึงคาดหวังว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ได้ผลดี แต่เมื่อผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่นผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถ

ปฏิบัติเรื่องคนตรีให้ทุกวัน ไม่สามารถนำบทเพลงหรือเครื่องดนตรีพื้นเมืองมาใช้ใน การเรียนการสอนได้ หรือไม่สามารถควบคุมวงดนตรีตามความต้องการของโรงเรียน ได้ ผู้บังคับบัญชาจึงประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยในระดับ ปานกลาง ซึ่งไม่สูงกว่าผลการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ที่ผู้สำเร็จการ ศึกษาประเมินตนเอง

4. จากผลการแสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรดนตรีศึกษาระดับ ป.เอก.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2519 ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จ การศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรลดเนื้อหาภาคทฤษฎีดนตรีสากล ภาคทฤษฎี คนตรีไทย ภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล และเห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาในด้านการใช้ อุปกรณ์การสอน ภาคเทคนิควิธีสอน และภาคปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย เมื่อพิจารณาการ ตอบแบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากต้องการ ให้เพิ่มเติมเนื้อหาภาคปฏิบัติคนตรีไทย ความรู้ทางก้านนาฏศิลป์และคนตรีพื้นเมืองเพื่อ วิชาวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นท้องถิ่นที่มีศิลปวัฒนธรรม แตกต่างกับ อันเนื่องมาจากมีประชากรเป็นชนกลุ่มน้อย อันได้แก่ ลาว เขมร และ ส่วยอาศัยอยู่ (สุเทพ สุนทรเกสัช 2511 : 229 - 243) และเนื่องจากคนตรีเป็น การแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมแต่ละชาติ แต่ละท้องถิ่น และสังคมที่แตกต่างกัน ดังนั้น ครู ผู้สอนจะต้องเข้าใจและให้เด็กได้ศึกษาหาความรู้ในด้านวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วย การ เรียนดนตรีจึงจะเกิดผลโดยสมบูรณ์ (วิรัช ชูสูงเนิน 2520 : 13) ดังนั้น ครูคนตรี ควรมีความรู้ทางก้านคนตรีไทย คนตรีสากล คนตรีพื้นเมือง และนาฏศิลป์ เพื่อจะได้ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ให้เข้ากับกิจกรรมของสังคมของแต่ละท้องถิ่นได้ และ ครูควรควรได้ติดตามหรือรับรู้อาการความเคลื่อนไหวทางคนตรี ซึ่งจากเหตุผล ดังกล่าวนี้ ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษาจึงได้เสนอแนะการเพิ่มเติมความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงความต้องการในการปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จ การศึกษา โดยเฉพาะขอเสนอแนะให้วิทยาสัยครู เน้นเนื้อหาด้านเทคนิคการสอนคนตรี

การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยและดนตรีพื้นเมือง ผู้สำเร็จการศึกษา ควรมีความรู้ทางด้านนาฏศิลป์บ้าง เพราะวิชาดนตรีจะต้องสอนควบคู่กับวิชานาฏศิลป์ และเห็นว่าควรจัดอบรมหรือจัดสัมมนาครูดนตรีเพื่อครูดนตรีจะได้ทราบและติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางดนตรีได้ทันเหตุการณ์ ซึ่งข้อเสนอแนะเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยครูอย่างยิ่งในการผลิตครูดนตรีให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและความต้องการของสังคมแต่ละท้องถิ่นโดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร

ผลการวิจัยเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอกดนตรีศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาเอกดนตรีศึกษาคังนี้

1.1 การปรับปรุงด้านความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ

1.1.1 ควรเน้นภาคปฏิบัติ โดยเพิ่มจำนวนรายวิชา จำนวนหน่วยกิตและเวลาเรียนในวิชาภาคปฏิบัติดนตรีไทย และดนตรีพื้นเมือง

1.1.2 ควรเพิ่มภาคเทคนิควิธีสอนดนตรีในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถสอนได้ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

1.1.3 ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับเทคนิคการสอนปฏิบัติดนตรีไทย ปฏิบัติดนตรีพื้นเมืองและกาละเล่น การขับร้องเพลงสากล และเพลงไทยเดิม การควบคุมวง การปฏิบัติเครื่องดนตรีในวงโยธวาทิต เครื่องดนตรีประเภทเครื่องประกอบจังหวะ การสร้างและใช้อุปกรณ์ดนตรี ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ ความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษา

1.1.4 ควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนาเครื่องดนตรีจากวัสดุท้องถิ่น

1.1.5 ควรให้มีการจัดอบรม ประชุมสัมมนาทางดนตรีแก่ผู้สำเร็จการศึกษาน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.2 ด้านการบริหารหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน

1.2.1 ควรพิจารณาปรับปรุงรายวิชาให้จำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตมีสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีความรู้ทักษะทางค่านิยมและเทคนิคในการสอบคนตรี เหมาะสมกับการเป็นครูคนตรีในโรงเรียนประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาได้

1.2.2 การปรับปรุงเวลาเรียนให้สมดุลย์กับเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะด้านคณิตภาคปฏิบัติ

1.2.3 ควรจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนคนตรี เช่น เครื่องคนตรี โสตทัศนอุปกรณ์ ห้องซ้อม ให้เอื้อต่อการเรียนคนตรี และมีจำนวนเพียงพอ

1.2.4 เพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ในภาคปฏิบัติเครื่องคนตรี ชนิดต่าง ๆ รวมทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และภาคเทคนิควิธีสอน และภาคคนตรีพื้นเมือง

1.2.5 ควรได้มีการแต่งหรือแปลตำราทางคนตรี หรือมีวารสารเกี่ยวกับข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางคนตรี

1.2.6 ควรมีห้องสำหรับฝึกคนตรีเดี่ยว และห้องสำหรับฝึกคนตรีรวมวง

1.2.7 ควรมีหนังสือ คู่มือฝึกคนตรีให้พอเพียง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอกคนตรีที่อยู่ในความรับผิดชอบของวิทยาลัยครูเขตอื่น ๆ

2.2 ควรทำการวิจัยประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรวิชาเอกคนตรีศึกษากับหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในแง่การจัดเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ถูกประเมิน

ผู้สำเร็จการศึกษาคควรปรับปรุงตนเองในการปฏิบัติงาน ดังนี้

3.1 ควรศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา และพยายามประยุกต์ความรู้ที่ได้รับจากสถาบันให้เข้ากับจุดมุ่งหมายและเนื้อหา กิจกรรม ความระบับหลักสูตรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ให้ได้มากที่สุด

3.2 ควรอุทิศเวลาในการฝึกซ้อมตนเองและฝึกซ้อมคนตรีให้รู้เรียน

3.3 ศึกษาบทเพลงและการปฏิบัติเครื่องดนตรีจากวิทยากรในห้องเรียน
ที่ปฏิบัติงานอยู่

3.4 สร้างหรือพัฒนาเครื่องดนตรีจากวัสดุในห้องเรียน นำมาใช้ในการ
เรียนการสอนให้ได้มากที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เยือนอีสาน สไมล์การพิมพ์ 2523, 228 หน้า
- การฝึกหัดครู, กรม "วิทยาลัยครูในแผนพัฒนาระยะที่ 5" ยี่สิบเจ็ดปีสถาปนากรม
การฝึกหัดครู ม.ป.ท. 2524, 131 หน้า
- การฝึกหัดครู, สภา หลักสูตรการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2519 โรงพิมพ์ตำรวจ
2520, 278 หน้า
- โกวิทย์ ชันชักริ "กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยคนตรี" หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 วัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติ สารมวลชน 2520, 60 หน้า
- คณะวิจัยที่ 1 โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู การศึกษาค้นคว้าความสอดคล้อง
ระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครูกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
จงเจริญการพิมพ์ 2525, 294 หน้า
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การอบรมครูคนตรีเรื่อง การสอนคนตรีในระดับประถม
และมัธยมศึกษา ระหว่างวันที่ 20 - 22 ตุลาคม 2525 คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 114 หน้า
- นภคกุล พูลสวัสดิ์ สมรรถภาพครูคนตรีที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์และ
ศรีสะเกษ กองการ ประิณยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 137 หน้า อักสำเนา
- บุญเชื้อ องค์ประดิษฐ์ ประวัติโรงเรียนฝึกหัดครู โรงพิมพ์บรรหาร 2505, 20 หน้า
- ประอบสันต์ อักษรมัต การติดตามผลบัณฑิตครูศาสตร์วิทยาลัยครูภาคกลาง
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 86 หน้า อักสำเนา
- ปราโมทย์ ทัศนาวรรณ อีสาน เล่ม 1 ไทยวัฒนาพานิช 2524, 124 หน้า
- ไพฑูริย์ สันดารัตน์ คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการด้านการเรียนการสอน
หน่วยพัฒนาคณาจารย์ ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 205 หน้า

- "พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518" ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92
ตอนที่ 48 ฉบับพิเศษ ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518
- นารศรี นั่วสกุล การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.)
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมและวิทยาลัยครู
ในภาคการศึกษา 1 6 12 ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2515, 151 หน้า อัดสำเนา
- ยุพา อุดมศักดิ์ "ข้อคิดในการติดตามผลบัณฑิต เพื่อปรับปรุงหลักสูตร" วารสาร
สภาการศึกษาแห่งชาติ 7 : 13 - 14 พฤศจิกายน 2515
- รัตนาศิริพานิช และคนอื่น ๆ การติดตามผลนักศึกษาที่จบครุศาสตรบัณฑิตจาก
วิทยาลัยครู 17 แห่ง ปีการศึกษา 2515 - 2519 กรมการฝึกหัดครู 2521,
107 หน้า
- วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำนักพิมพ์
เรือนอักษร 2524, 153 หน้า
- วิเชียร วรินทร์เวช ทฤษฎีดนตรีสากลและทฤษฎีการประสานเสียงเกรด 1 - 5
เอกสารประกอบการเรียนดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 80 หน้า เอกสารโรเนียว
- วิญญู ทรัพย์ประภา ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรีและนาฏศิลป์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 151 หน้า
เอกสารโรเนียว
- วิทยาลัยครูสุรินทร์ โครงการเปิดสอนวิชาเอกดนตรีศึกษาระดับ ป.กศ.สูง 2520,
10 หน้า เอกสารโรเนียว
- วิรัช ชูสูงเนิน ดนตรีเบื้องต้นสำหรับครูประถม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก 2520, 206 หน้า อัดสำเนา

วิไลวรรณ เจริญพงษ์ การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 72 หน้า อัดสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์

คุรุสภา ลาดพร้าว 2520 ก, 426 หน้า

_____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จงเจริญการพิมพ์

2520 ข, 252 หน้า

_____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 รุ่งศิลป์การพิมพ์

2523, 103 หน้า

ศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์, สำนักงาน การวิเคราะห์และเปรียบเทียบแผนระยะยาว

2523 - 2526 จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์ 2523,

223 หน้า อัดสำเนา

สันติภาพ กองกาญจนะ และคนอื่น ๆ การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ

การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.ม.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน

โรงเรียนมัธยมและวิทยาลัยครู ในภาคการศึกษา 1 6 12 ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 151 หน้า อัดสำเนา

สุเทพ สุนทรเกตุ สังคมวิทยาหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนกวิชาสังคม

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงพิมพ์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

2511, 425 หน้า

สุนิทร ภูพานุกร หลักสูตรและการสอน พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2518,

259 หน้า

อรุณ จิวิฒนปฐพี การประเมินหลักสูตรวิชาเอกคณิตศึกษาในวิทยาลัยครู

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527, 162 หน้า อัดสำเนา

เอกราช อุดระ การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยครู ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 76 หน้า อัดสำเนา

- Appel, Robert Leonard. "An Evaluation of the Secondary Teacher Education Program at North Park College Based Upon a Follow - Up Study and the Academic Record of the Secondary Teacher Graduates," Dissertation Abstracts. Vol 38, No. 2, p. 370-A, July, 1967.
- Arbuckle, Dugald S. Student Personnel Services in Higher Education. New York, McGraw-Hill Book Company Inc., 1953. 352 p.
- East, John W. Research in Education. New Jersey, Prentice-Hall, 1959. 320 p.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd.ed., New York, Harper Row, 1970. 752 p.
- Fole, Kenneth. "The Successful Music Teacher," A Perfect Education, New York, Collier Book, 1966. 108 p.
- Edge, Irez A. "A Follow-Up Study of the Elementary Education Graduates of Auburn University, From 1962-1967," Dissertation Abstracts, Vol. 20, No. 7 p. 1481-A. February, 1969.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1971. 492 p.
- Kerijic, Robert V. and Daryls, Morgan W. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurements. 607 - 601,
- Guillford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, Harper Row, 1970. 752 p.
- Leimbubler, Bill Dean. "A Follow-Up Study and Evaluation of Teacher Competencies of a Group of a Teacher Preparation Institution," Dissertation Abstracts. Vol. 25, No. 5, p. 3510-A, December, 1967.
- Meangsti, Chaloeapol. Attitudinal Servey of Thai Music Education Concerning Music Education in Thailand. Dissertation Ph.D. University of Missouri, 1980. 132 p.
- Nye, Robert Evans and Nye, Vernice Trousdale. Music in the Elementary School. 3rd.ed., New Jersey, Prentice-Hall, 1975. 660 p.

ពាក្យស្នើសុំ

ภาคผนวก ก

หลักสูตรทบทวนวิชา ระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู
พุทธศักราช 2519

หลักสูตรบัณฑิตศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ของสภาการฝึกหัดครู

พุทธศักราช 2519

1. โครงสร้างทั่วไปและเหตุผล

เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักการและความมุ่งหมายของการฝึกหัดครู หลักสูตรจึงกำหนดโครงสร้าง โดยมีเหตุผลประกอบดังนี้

1. ผลិតครูสาขาใหญ่ 2 สาขา

1.1 สาขาประถมและมัธยมรวมกัน

1.2 สาขาปฐมวัยและอนุบาลรวมกัน

2. จัดเป็นหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ

2.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง มีการเรียนวิชาต่าง ๆ ตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต และเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน

2.2 ระดับปริญญา มีการเรียนวิชาต่าง ๆ ตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า 65 หน่วยกิต และมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน

3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างเสริมคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน กล่าวคือ ความเป็นคนดี ความเป็นครูดี และความเป็นผู้มีความรู้ดี ตลอดจนส่งเสริมความถนัดทางการงาน ที่อาจเป็นวิชาชีพรองได้ โดยแบ่งกลุ่มวิชาใหญ่ ๆ เป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1 กลุ่มวิชาพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ กลุ่มวิชาภาษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

3.2 กลุ่มวิชาชีพ ซึ่งรวมทั้งหลักการ เทคนิค และวิธีการ ที่จะสร้างเสริมความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทางการศึกษา และส่งเสริมวิชาชีพครูให้เป็นอาชีพชั้นสูง

3.3 กลุ่มวิชาเฉพาะ ซึ่งได้แก่ วิชาการที่จะนำไปใช้สอน หรือปฏิบัติงานตามสาขาวิชาที่ถนัดหรือต้องการจะศึกษาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

นอกจากกลุ่มวิชาใหญ่ทั้ง 3 กลุ่มแล้ว ยังมีวิชาเลือกอื่น ๆ ที่อาจเลือกเรียน ได้จากกลุ่มวิชาต่าง ๆ ทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อส่งเสริมการเลือกเรียนตามความสนใจ ความ เน้นและความเหมาะสม

4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งสนองความต้องการของท้องถิ่นโดย

4.1 เน้นเนื้อหา และแนวทางปฏิบัติที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งบุคคล และสังคมในท้องถิ่น

4.2 มีลักษณะยืดหยุ่น ในเนื้อหา ที่ผู้ให้หลักสูตรจะนำไปปรับปรุง กัดแปลงให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น

4.3 เน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี

4.4 ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมหลักการในการสนองความต้องการของ ท้องถิ่น

2. สาขาวิชาเฉพาะ

เพื่อสนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล รวมทั้งภาวะการ ใจรู้ในการสอนระดับต่าง ๆ จึงจัดให้มีการศึกษาสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วิชาเฉพาะที่เป็นได้ทั้งวิชาเอกและวิชาโท รวม 12 สาขา

การศึกษาพิเศษ	การอนุบาลศึกษา
เกษตรศาสตร์	คณิตศาสตร์
คหกรรมศาสตร์	นาฏศิลป์
บรรณารักษศาสตร์	ประวัติศาสตร์
ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
ภูมิศาสตร์	ศิลปศึกษา

2.2 วิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเอกแบบกว้าง (Broad field) รวมสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์ทั่วไป

สังคมศึกษา

อุตสาหกรรมศิลป์

2.3 วิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเอกแบบลึก (ไม่ต้องเรียนวิชาโท) และวิชาโท

มี 3 สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

พลศึกษา

สุขศึกษา

3. ส่วนของกลุ่มวิชา

3.1 พิจารณาจากหลักสูตรทั้ง 2 ระดับ กำหนดให้เรียนวิชาในกลุ่ม วิชา
พื้นฐาน กลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มวิชาเฉพาะ รวมกันไม่น้อยกว่า 135 หน่วยกิต โดยมี
สัดส่วนของกลุ่มวิชาดังกล่าวกว่า ดังนี้

วิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 28

วิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 30

วิชาเฉพาะ (เอก-โท) ไม่น้อยกว่า 49 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 37

วิชาเลือกอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต คิดเป็นร้อยละ 5

ในการเรียนวิชาเลือกอื่น ๆ นี้ หน่วยกิตยอมยืดหยุ่นไปตามจำนวน
หน่วยกิตบังคับในวิชา 3 กลุ่ม ข้างต้น กล่าวคือ ในกรณีที่ผู้เรียนเรียนวิชาใน 3 กลุ่ม
ครบตามจำนวนหน่วยกิต บังคับแต่รวมแล้วยังไม่ครบ 135 หน่วยกิต ให้ผู้เรียนเลือก
เรียนวิชาอื่น ๆ เพิ่มเติมจากสาขาใดก็ได้ สำหรับวิชาเฉพาะบางสาขาที่หลักสูตรกำหนด
ให้เรียนเกินกว่า 49 หน่วยกิต ก็ให้นำเอา 6 หน่วยกิต ที่จัดไว้สำหรับวิชาเลือกอื่น ๆ
ไปชดเชยจำนวนหน่วยกิตที่เกินได้

3.2 ส่วนของกลุ่มวิชาในแต่ละระดับของหลักสูตร

3.2.1 หลักสูตรกำหนดให้แบ่งการเรียนออกเป็น 2 ระดับ กล่าวคือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง เป็นการศึกษาช่วงแรก และระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาในช่วงที่สอง โดยในแต่ละระดับเป็นการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จที่สามารถจะออกไปประกอบอาชีพได้ และศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน

3.2.2 ในแต่ละระดับ กำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำของกลุ่มวิชาเป็นเกณฑ์ดังนี้

ระดับ	วิชาพื้นฐาน	วิชาชีพครู	วิชาเฉพาะ	วิชาเลือก อื่น ๆ	รวม
ประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง	24	24	22	(-)	70
ปริญญาตรี	14	18	27	(6)	65
รวม	38	42	49	(6)	135

3.2.3 การแบ่งหน่วยกิตของวิชาเอก - โท จัดเกณฑ์ไว้ดังนี้

ระดับ	แบบเอก - โท		เอกแบบกว้าง
	เอก	โท	
ประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง	14	8	22
ปริญญาตรี	18	9	27

ดนตรีศึกษา

ความมุ่งหมาย

1. ให้เข้าใจหลักการดนตรีทั่วไป และความสำคัญของดนตรีต่อมนุษยชาติ
2. ให้สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีทางดนตรี
3. ให้มีความสามารถที่จะทำการสอนดนตรี ดำเนินการ และบริหารการดนตรีในโรงเรียนทั้งชั้นประถมและมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ให้เห็นความสำคัญของการเผยแพร่วัฒนธรรม และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ
5. ให้มีทักษะในการอ่านโน้ตสากล การฟังดนตรี และการขับร้อง
6. ให้สามารถใช้ความรู้ทางดนตรีในการแสดงดนตรีเดี่ยว หรือสามารถที่จะแสดงผสมรวมวงกับผู้อื่นได้
7. ให้สามารถตัดสิน และประเมินผลการสอนดนตรี เพื่อที่จะสามารถช่วยให้คนรักศึกษาในโรงเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ระดับ ป.กศ.ชั้นสูง

วิชาเอก ต้องเรียนไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิตดังนี้

ก. รายวิชาบังคับ 22 หน่วยกิต คือ

ดนตรี 111 ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น	2/3
ดนตรี 112 องค์ประกอบของดนตรี	2/2
ดนตรี 121 การดนตรีไทย	2/2
ดนตรี 122 ประวัติดนตรีตะวันตกโดยสังเขป	2/2

คนตรี 211	หลักการประสานเสียง 1	2/2
คนตรี 211	ประวัติคนตรีไทย	2/2
คนตรี 131	คนตรีปฏิบัติตะวันตก 1	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 132	คนตรีปฏิบัติตะวันตก 2	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 141	คนตรีปฏิบัติไทย 1	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 142	คนตรีปฏิบัติไทย 2	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 231	คนตรีปฏิบัติตะวันตก 3	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 232	คนตรีปฏิบัติตะวันตก 4	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 241	คนตรีปฏิบัติไทย 3	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 242	คนตรีปฏิบัติไทย 4	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 251	การคนตรีในชั้นประถมศึกษา	2/2

๖. ให้เลือกเรียนอีกไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิตจากรายวิชาต่อไปนี้

คนตรี 233	การบรรเลงรวมวงคนตรีสากล 1	1/2
คนตรี 234	การขับร้องหมู่ 1	1/2
คนตรี 243	การบรรเลงรวมวงคนตรีไทย 1	1/2

วิชาโท ต้องเรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ดังนี้

ก. รายวิชาบังคับ 8 หน่วยกิต คือ

คนตรี 111	ทฤษฎีคนตรีสากลเบื้องต้น	2/3
คนตรี 112	องค์ประกอบของคนตรี	2/2
คนตรี 121	การคนตรีไทย	2/2
คนตรี 251	การคนตรีในชั้นประถมศึกษา	2/2

๒. ให้เลือกเรียนอีกไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต จากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพียงกลุ่มเดียว

กลุ่มที่ 1 การปฏิบัติคนตรีตะวันตก

คนตรี 131 คนตรีปฏิบัติตะวันตก 1	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 132 คนตรีปฏิบัติตะวันตก 2	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 231 คนตรีปฏิบัติตะวันตก 3	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 233 การบรรเลงรวมวงคนตรีสากล 1	1/2

กลุ่มที่ 2 การปฏิบัติคนตรีไทย

คนตรี 141 คนตรีปฏิบัติไทย 1	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 142 คนตรีปฏิบัติไทย 2	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 241 คนตรีปฏิบัติไทย 3	1/1 และนอกเวลา
คนตรี 243 การบรรเลงรวมวงคนตรีไทย 1	1/2

ภาคผนวก ข

ดนตรีพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดนตรีพื้นเมืองอีสาน

การร้องรำทำเพลงของชาวอีสานนั้น แตกต่างกันตามความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพภูมิศาสตร์ เนื่องจากอีสานเป็นแผ่นดินกว้างใหญ่มีเนื้อที่ถึง 170,266 ตารางกิโลเมตร ได้มีผู้แบ่งเนื้อที่ของภาคอีสานออกเป็น

อีสานเหนือ ได้แก่ กลุ่มจังหวัดที่อยู่อีสานตอนบน ได้แก่ เลย สกลนคร หนองคาย นครพนม

อีสานกลาง ได้แก่ กลุ่มจังหวัดที่มีอยู่ทอดจากอีสานเหนือลงมา ได้แก่ ชัยภูมิ อุบลราชธานี มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น

อีสานใต้ ได้แก่ กลุ่มจังหวัดที่อยู่ทางอีสานตอนใต้ลงมา ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ

เพลงพื้นเมืองอีสาน แบ่งตามโอกาสการบรรเลงได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. เพลงพิธีกรรม (Ceremonial) คือเพลงที่ใช้ในพิธีต่าง ๆ ตามประเพณี เช่น การสู่ขวัญ เชิงนางแมว สารภัญญ์ การอ่านหนังสือผูก เป็นต้น
2. เพลงเพื่อความสนุกสนาน (Social songs) คือเพลงที่ขับร้องเล่นหรือบรรเลงกันเล่น เพื่อความสนุกสนานในชีวิตประจำวัน หรือในโอกาสเทศกาลงานบุญ หรือในวาระพิเศษ เช่น งานบวช งานแต่งงาน ซึ่งเพลงพวกนี้ไม่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมแต่อย่างใด มีลำแบบต่าง ๆ เพลงโคราช ลำภูไท เรือมอันเล กระโน้มวังทอง เป็นต้น

3. เพลงกล่อมลูก (Lullabies) คือเพลงชาวบ้านใช้กล่อมลูกให้หลับ ซึ่งมีวิธีขับร้องกันมาในท้องถิ่นต่าง ๆ

เพลงพื้นเมืองในอีสานเหนือ และอีสานตอนกลาง ที่นิยมบรรเลงโดยทั่วไป แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

1. ประเภทขับร้องไม่ประกอบดนตรี (Aria without accompaniment)
คือเพลงขับร้องที่ไม่ใช้เครื่องดนตรีประกอบ ได้แก่ เพลงกล่อมเด็ก เพลงสวดมนต์
การเห่ การดูขวัญ การอ่านหนังสือ และนบ

2. เพลงขับร้องที่ใช้ดนตรีประกอบ (Vocal songs with musical accompaniment) ได้แก่

ก. เพลงเซิ้ง คือ การร้องรำทำเพลงเป็นหมู่คณะ มีคนหนึ่งเป็น
คนเซิ้ง ขับร้องกาพย์ เซิ้งนำก่อนที่ดะบท แล้วถูกขับร้องหมู่ตามในทำนองคำร้อง
อย่างเดียวกัน ได้แก่ เซิ้งธรรมะ เซิ้งกินเหล้า เซิ้งขอทาน

ข. หมอลำ หมายถึง ศิลปินทางขับร้องเพลงพื้นเมืองอีสาน หมอลำ
มีหลายชนิด เช่น หมอลำพื้น หมอลำกลอน หมอลำเรื่อง

3. เพลงพื้นเมืองประเภทบรรเลง ได้แก่ การนำลายแคนที่ใช้ประกอบ
ลำนำบรรเลงด้วย โปงลาง พิณ และแคน เป็นสำคัญ โดยดัดแปลงทำนองจังหวะและ
ลีลาใช้ในโอกาสดังนี้

3.1 ประกอบการฟ้อนและการเซิ้ง ได้แก่ ลายเตยเคียนห้า ลาย
ผู้ไทแฉ่งสาวเลาะคูป ลายเซิ้งบั้งไฟ ลายโปงลาง หรือลายนกไขบินข้ามทุ่ง ลายเซิ้ง

3.2 เพื่อบรรเลงขับกล่อมได้แก่ ลายใหญ่ ลายน้อย ลายแม่อางกล่อม
ลูก ลายอมพัตพร้าว ลายช้างขึ้นภู ลายรถไฟ

3.3 เพื่อประกอบการละเล่น เช่น ลายแมงคืบเต่า ลายบันเข้าจี
เป็นต้น

ส่วนเพลงพื้นเมืองในอีสานใต้ โดยเฉพาะจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ
ได้รับอิทธิพลจากเขมร ที่นิยมกันโดยทั่วไป ได้แก่ เจริญ และกันตรึม

เจริญ เป็นเพลงพื้นเมืองที่ไ้ร้องคลอกับเครื่องดนตรีประเภท ซอ เนื้อร้อง
ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวของวรรณคดีพื้นบ้าน หรือบทเกี่ยวพาราสีระหว่างชายหญิง แบ่ง
ออกเป็นหลายประเภท เช่น

1. เจริญนิทาน คือ การที่ผู้เจริญนำนิทานเก่า ๆ มาเจริญให้ฟัง เช่น เรื่อง กตมาฆ (ปูขาว) ช้างเชลเจื้อย (สังข์ศิลป์ชัย) เป็นต้น

2. เจริญขันตุง (เจริญตกเบ็ด) เป็นการร้องเล่นในเทศกาลต่าง ๆ หรือในงานบวช

3. เจริญตรศ เป็นการเล่นในเทศกาลสงกรานต์ โดยหัวหน้าครอบครัว ซึ่งเป็นผู้ได้รับความนับถือจากคนในบ้านพาขบวนแห่ธงรำทำเพลงไปตามหมู่บ้านและขอให้เจ้าของบ้านบริจาคทรัพย์สืบเพื่อบำรุงวัดหรือสาธารณประโยชน์

กันตรึม เป็นการละเล่นดนตรีพื้นเมืองประกอบคำร้องของชาวเขมรสูง (คือคนไทยที่พูดภาษาล้านช้างในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ) นิยมเล่นในงานมงคล หรือเทศกาลต่าง ๆ ทำนองและจังหวะเพลงกันตรึมมีมากมายแบ่งตามโอกาสที่ใช้ดังนี้

1. ทำนองและจังหวะเพื่อบรรเลงบทไหว้ครู เช่น เพลง สวายจุมเวือก ทรนชัยเกริ ฆเร้งเต็งกับปรอย

2. ทำนองและจังหวะเพื่อบรรเลงเข้าขบวนแห่ในงานพิธีต่าง ๆ เช่น ทำนองรำพาข อันของขณณญู เกะเปื้อนเป่ง ลีเกิต เกาะกรอยยุม พนุขรวิจ

3. ทำนองและจังหวะสำหรับบรรเลงบนเวทีแสดงหรือบรรเลงในโรงปะรำพิธี ซึ่งเป็นทำนองเบ็ดเตล็ดได้แก่ กันเตรย โมเวยงุดตีก คเมามา อาโยค่าง ๆ เช่น อาโยล้าแม อาโยพิมพวง อาโยกลาย อาโยซารย้ง กัญจัญเจก ปการัญเจก เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังมีเพลงโคราช ซึ่งเป็นเพลงที่นิยมร้องกันในจังหวัดนครราชสีมา และเผยแพร่ไปสู่จังหวัดใกล้เคียง

เพลงโคราช เป็นการร้องโต้ตอบกันระหว่างชายหญิง เช่นเดียวกับเพลงปี่พาทย์ทั่วไป ใช้เล่นในเทศกาลต่าง ๆ ลักษณะพิเศษของเพลงโคราช คือ ไม่ใช้เครื่องดนตรีประกอบเลย

ประเพณีต่าง ๆ ในภาคอีสาน

ภาคอีสานมีประเพณีต่าง ๆ ที่ยึดถือปฏิบัติอยู่มากมาย ดังที่ยกตัวอย่างดังนี้คือ

1. ประเพณีการสู่ขวัญ คือ การเรียกขวัญของผู้เข้าพิธีให้กลับมาสู่เรือนกายอย่างปลอดภัย การสู่ขวัญในภาคอีสาน มี 6 ประเภท คือ

- 1.1 สู่ขวัญในพิธีแต่งงาน พิธีอุปสมบท และพิธีเลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง
- 1.2 สู่ขวัญเมื่อตั้งครุรงและคลอดบุตรแล้ว
- 1.3 สู่ขวัญก่อนการเดินทางไกล หรือการบวช หรือการไปประกอบ

อาชีพต่างแค้น

- 1.4 สู่ขวัญหลังจากการเดินทางไกล หรือการบวช หรือการไปประกอบ

อาชีพต่างแค้น หรือหลังจากพนันโทษจำคุก

- 1.5 สู่ขวัญหลังจากหายป่วย

1.6 สู่ขวัญหลังจากประสบเคราะห์ร้าย เช่น เกิดอุบัติเหตุ และได้
รับภัยต่าง ๆ การสู่ขวัญนี้ผู้ทำพิธีเป็นพราหมณ์ ซึ่งมักเป็นผู้เฒ่าที่เคยบวชเรียนสามารถ
อ่านบทสู่ขวัญจากหนังสือโบราณ ซึ่งบันทึกด้วยอักษรโบราณ เช่น ตัวไทยน้อย ตัวขอม
และตัวธรรมได้

2. ประเพณีทำบุญข้าวจี ข้าวจี หมายถึง ข้าวเหนียวปั้นเป็นก้อนแล้วเอา
ไม้เสียบย่างไฟเหมือนไถย่าง เมื่อข้าวสุกเกรียมแล้วก็เอาไขซึ่งตีไว้ทา แล้วย่างข้าวอีก
จนกลายเป็นไขเคลือบข้าวเหนียว เสร็จแล้วถอกไม้ออกแล้วเอาน้ำอ้อยหรือน้ำตาล
ที่เป็นก้อนยัดใส่แทนกลายเป็นข้าวเหนียวยัดใส่ แล้วนำมาถวายพระภิกษุ เป็นจังหันเช้า
หลังจากวันมาฆบูชา คือ แรม 1 ค่ำนั่นเอง

3. ประเพณีแห่นาค เป็นประเพณีของชาวเขมรสูง ซึ่งกระทำติดต่อกัน
เป็นประเพณี หมายถึง การเซ่นไหว้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เป็นประจำทุกปีนั่นเอง

4. ประเพณีในเคื่อนต่าง ๆ เช่น

เคื่อน 3 หรือเคื่อน 4 มีการทำบุญข้าวจี

เคื่อน 5 เป็นเทศกาลสงกรานต์ มีการสงน้ำพระ การรำสะบ้า

รำบูชาพระพุทธร และรำมอญซอนผ้า

เคื่อน 6 7 8 มีงานบุญบั้งไฟ มีการรำเซิ้งบั้งไฟประกอบการว่ากาพย์เซิ้ง

เคื่อน 9 มีการทำบุญข้าวประดับดิน

เคื่อน 10 มีการทำบุญข้าวสาก หม่มสาวจะร้องรำทำเพลงเพื่อให้ชาว

โนนาเจริญงอกงาม

เคื่อน 11 มีการทำบุญออกพรรษา ชาวบ้านจะจุดประทีปโคมไฟ ตลอด

ทั้งแสดงลำกลอนเรื่องเขาวงกต มีการแห่ประสาธน์ฉิ่งและทำบุญกรฐิน

เคื่อน 12 มีการทำบุญคูณลาน บุญนวกข้าว

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ. สูง
วิชาเอกดนตรีศึกษา จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสอบถามการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอกดนตรีศึกษา
จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา เป็นผู้ประเมิน

เรียน

ข้าพเจ้านางวรรณพร บัวพันธุ์ อาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ กำลังศึกษาต่อ
ระดับปริญญาโท สาขาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และ
นำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง วิชาเอกดนตรีศึกษา
จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู 2519 จากทัศนะ
ของผู้บังคับบัญชาและทัศนะของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลเสนอประกอบการ
พิจารณาวางแผนโครงการผลิตครูปรับปรุงให้การผลิตครูคนตรีมีประสิทธิภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น
ซึ่งในการนี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลอย่างครบถ้วนจากท่านเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงใคร่ขอ
ความร่วมมือจากท่านโดยการกรอกแบบสอบถามโดยครบถ้วนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการ
วิจัย ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเก็บรักษาคำตอบของท่านเป็นความลับ และใช้เฉพาะ
การวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ซึ่งการเสนอผลการวิจัย จะไม่มีผลเสียหายแก่ท่านประการใด
เมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบถ้วนแล้ว กรุณาส่งกลับถึงข้าพเจ้าทางไปรษณีย์
ตามที่ใต้เจ้าหน้าที่และติดแสตมป์ไว้เรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2527

ขอขอบคุณอย่างยิ่ง

วรรณพร บัวพันธุ์

แบบสอบถาม

สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาและบัณฑิตบัณฑิต

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ครูประจำการสอนวิชาดนตรี☐ ผู้บังคับบัญชาของครูประจำการสอนวิชาดนตรี

- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษา
- ระดับ ป. กค. สูง จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำถามที่เป็นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของครูประจำการสอนวิชาดนตรีโดยกำหนดค่าดังนี้

- 1 มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุดหรือค่าที่ต่ำที่สุด
- 2 มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยหรือค่อนข้างต่ำ
- 3 มีความสามารถในการปฏิบัติงานปานกลางหรือพอใช้
- 4 มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากหรือดี
- 5 มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุดหรือดีที่สุด

หลักเกณฑ์ในการประมาณค่าการให้คะแนน

ให้ถือว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีคะแนนเต็มเป็น 100 คะแนน

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่าครูประจำการสอนวิชาดนตรีมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามข้อคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถามประมาณ ≥ 90 เปอร์เซนต์ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดหรือดีที่สุด ให้คะแนนเป็น 5

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่าครูประจำการสอนวิชาคณิตีมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามข้อคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถามประมาณ $\geq 80 - 89.99$ เปอร์เซนต์ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์มากหรือดีให้คะแนนเป็น 4

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่าครูประจำการสอนวิชาคณิตี มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามข้อคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถาม ประมาณ $60 - 80.00$ เปอร์เซนต์ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลางหรือพอใช้ได้ ให้คะแนนเป็น 3

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่าครูประจำการสอนวิชาคณิตี มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามข้อคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถาม ประมาณ $\geq 40 - 59.99$ เปอร์เซนต์ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์น้อยหรือค่อนข้างต่ำ ให้คะแนนเป็น 2

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่าครูประจำการสอนวิชาคณิตีมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามข้อคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถาม ประมาณ $\geq 20 - 39.99$ เปอร์เซนต์ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุด ให้คะแนนเป็น 1

ตัวอย่าง

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
1. ความสามารถในการสอนชั้นรอง		✓			

จากตัวอย่างหมายความว่า

ครูประจำการสอนวิชาคณิตี มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยหรือค่อนข้างต่ำ ในด้านการสอนชั้นรอง

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
<u>การการสอน</u>					
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร.....					
2. การกำหนดการสอนและหน่วยที่กการสอน.....					
3. อธิบายทฤษฎีดนตรีสากลได้ถูกต้องชัดเจน.....					
4. ส่วนการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลได้ถูกต้องตามขั้นตอน.....					
5. อธิบายทฤษฎีดนตรีไทยได้ถูกต้องชัดเจน.....					
6. ส่วนการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยได้ถูกต้องตามขั้นตอน.....					
7. อธิบายทฤษฎีดนตรีพื้นเมืองได้ถูกต้องชัดเจน.....					
8. สอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นเมืองได้ถูกต้องตามขั้นตอน.....					
9. สอนร้องได้ถูกต้องตามขั้นตอน.....					
10. สอนการควบคุมการบรรเลงรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....					
11. มีหลักการในการสอนการฟังดนตรี.....					
12. การคัดแปลงเรื่อมโยงเนื้อหาดนตรีให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....					
13. การสอนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยตรงเวลา.....					

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
14. การสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด ทางดนตรี					
15. การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และเทคนิค ในการปฏิบัติเครื่องดนตรี					
16. การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้ เข้ากับแผนการเรียนของโรงเรียน					
17. การสัมพันธ์เชื่อมโยงวิชาดนตรีให้เข้ากับ วิชาอื่น					
18. การใช้อุปกรณ์ดนตรีที่เหมาะสม					
19. การเลือกใช้อุปกรณ์ดนตรีที่มีคุณภาพ					
20. การสร้างและพัฒนาอุปกรณ์ดนตรีโดย ใช้วัสดุท้องถิ่น					
21. การนำเครื่องดนตรีท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอน					
22. การนำบทเพลงในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอน					
23. การจัดกิจกรรมการแสดงดนตรีให้ สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสังคมท้องถิ่น					
24. การจัดการเรียนการสอนตามเอกลักษณ์ ของผู้เรียน					

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
25. สร้างแบบทดสอบคนตรีภาคทฤษฎีโดยตรง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
26. สร้างแบบทดสอบคนตรีภาคปฏิบัติโดยตรง จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
27. การประเมินผลการเรียนการสอนคนตรี ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย					
<u>ความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ</u>					
28. มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับ หน้าที่ครู					
29. เข้าใจหลักการคนตรีและความสำคัญของ คนตรีต่อมนุษยชาติ					
30. สามารถอธิบายในเรื่ององค์ประกอบของ คนตรี					
31. มีเทคนิคในการบรรเลงคนตรีเดี่ยวและ บรรเลงรวมวง					
32. รู้วิธีการบำรุงรักษาเครื่องคนตรี					
33. สามารถเทียบเสียงเครื่องคนตรี					
34. ศึกษาคนตรีในห้องที่ปฏิบัติงาน					
35. ประพันธ์เพลงให้สอดคล้องกับกิจกรรม ต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน					

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
36. เคยให้หรือเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ โดยมี เช่น การประชุมสัมมนาทางคณิต หรืออบรมทางคณิต					
37. เป็นสมาชิกสมาคมคณิต หรือวารสารทาง คณิต					
38. เข้าใจอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ของคณิต เช่น คุ้แลง วิทย์ โทรทัศน์ ฯลฯ					
39. มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี และนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลง					
<u>ด้านการประเมินและปกครองชั้น</u>					
40. แนะนำให้นักเรียนมีวินัยในการเลือก สิ่งของ					
41. แนะนำการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ทางคณิต					
42. ช่วยเหลือ แนะนำในการปฏิบัติเครื่องคณิต					
43. รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน					
44. ปกครองชั้นโดยยึดหยุ่นตามสภาพการเรียน การสอน					
45. ควบคุมนักเรียนในวงให้มีมารยาทและ ระเบียบวินัย					

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
46. ความถูกต้องส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอนคนตรี					
47. สืบเสาะาคัดกรองโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม และมีเหตุผล					
48. แนะนำและช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการเรียน					
49. รักษาความลับทางราชการ ของครู และนักเรียน					
<u>ลักษณะสุภาพ</u>					
50. กิริยวาจา สุภาพ เรียบร้อย					
51. มีอารมณ์มั่นคง					
52. มีระเบียบรักสวยรักงาม					
53. มีนิสัยอ่อนน้อมไม่ถือตัว					
54. มีความรู้สึกละอายต่อการดุด่าตักเตือน					
55. ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้					
56. เคารพใน ำนาจอธิปไตย มีอารมณ์ขัน					
57. บุคลิกดี แต่งกายสุภาพ					
58. มีลักษณะเป็นผู้นำ					
59. สามารถควบคุมวงคนตรี					

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
60. รักและเป็นห่วงสมาชิกในวง					
61. สื่อภาษาไ้ถูกต้องและชัดเจน					
62. มีประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น					
63. ว่างมือ เสียสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม					
64. มีสุขภาพดี					
65. มีความอดทนในการฝึกหัดดนตรีให้ตนเอง และผู้อื่น					
66. รู้สึกเข้าใจขอบเขตของงานในหน้าที่					
67. มีความคิดริเริ่ม มองเห็นการณ์ไกล					
<u>กานมณยสัมพันธ์</u>					
68. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร					
69. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน					
70. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองนักเรียน					
71. สามารถทำงานร่วมกับเพื่อนครูได้					
72. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อ บกพร่องของตนเอง					
73. สนใจร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดอยู่เสมอ					

	ระดับความสามารถในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
74. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน ที่ตนปฏิบัติงานอยู่					
75. เข้ากับร่วมงานได้ทุกระดับ					

ข้อที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช
2519

คำชี้แจง ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำถามที่ท่านเห็นด้วย ดังนี้

ช่องที่ 1 หมายถึง ควรลด
ช่องที่ 2 หมายถึง ควรเพิ่ม
ช่องที่ 3 หมายถึง เหตุผลประกอบ (แสดงความคิดเห็น)

ท่านคิดว่าผู้สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ระดับ ป.กศ.สูง รุ่นต่อไป
ควรได้รับการปรับปรุงความรู้ ความสามารถในการวิชาครุศึกษาค้นคว้าค้นคว้าไป
อย่างไรบ้าง

เนื้อหาหรือประสบการณ์	ควรลด	ควรเพิ่ม	เหตุผลประกอบ
1.1 ภาคทฤษฎีครุศึกษาศาสตร์			
1.2 ภาคปฏิบัติครุศึกษาศาสตร์			
1.3 ภาคทฤษฎีครุศึกษาไทย			
1.4 ภาคปฏิบัติครุศึกษาไทย			
1.5 ภาคเทคนิควิธี และวิธีสอนครุศึกษา			
1.6 การปรับปรุงการสอน			
อื่น ๆ			
1.			
2.			
3.			

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
วิชาเอกดนตรีศึกษา จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทคัดย่อ

ของ

วรรณพร บัวพันธ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2529

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกดนตรีศึกษา ตาม
หลักสูตรของสภาการศึกษา พุทธศักราช 2519 จากทัศนะของผู้บังคับบัญชาและทัศนะ
ของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลเสนอประกอบการพิจารณาว่าโครงการปรับปรุง
ในการผลิตครูคนตรีที่มีสมรรถภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาระดับสูง วิชาเอกดนตรีศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออก
ออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2522 - 2525 ซึ่งได้ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา
และมีวิทยานิพนธ์ จำนวน 140 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 140 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการสอน ด้านความรู้และ
ประสบการณ์ทางวิชาการ ด้านการแนะแนวปกครองชั้น ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์
แบบสอบถามได้รับคืนมาร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าคะแนนเฉลี่ย
ความแปรปรวน และคะแนนค่าที (t-test) ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
2. ผู้สำเร็จการศึกษาระเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
3. ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
สูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาระเมินตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A FOLLOW-UP STUDY OF TASK PERFORMANCES OF HIGHER CERTIFICATE
GRADUATEDS MAJORING MUSIC EDUCATION FROM
NORTHEASTERN TEACHERS COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

WANNAPORN BUAPANT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1986

The research was a follow-up study of Higher Certificate graduates majoring in Music Education from Northeastern Teachers Colleges during the academic years 1979 - 1982 who are currently teaching in primary and secondary schools. Information was solicited from the school administrators and from graduates to reflect effectiveness of the graduates their technical knowledge and professional performance in the classroom.

Two sample groups were used for this study : one group of one hundred and forty Higher Certificate graduates in Music Education from Northeastern Teachers Colleges during academic years 1979 - 1982 and teaching in primary and secondary schools, and the other group of one hundred and forty administrators. The procedure was to have the samples of both groups respond to the ideas listed in the questionnaire by evaluating. One hundred percent of questionnaires were returned. Mean, Variance and t-test were used for data analysis.

The major findings of this study were as follows:

1. The administrator's evaluation of graduates' performance in Music Education was at the average level.
2. The graduates's self-evaluation in Music Education was at the average level.
3. There was no significant different at .05 in the evaluation of the graduates' performance in Music Education between the graduates and their administration groups.